

DE STER

90STE JAARGANG

NUMMER 2

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

FEBRUARI 1990

DE STER

FEBRUARI 1990

ARTIKELN

2

BOODSCHAP
VAN HET
EERSTE PRESIDIUM

DE GROOTSTE WAARDE

PRESIDENT
EZRA TAFT BENSON

6

IK WORD ERDOOR GEZEGEND

MERRILL BRADSHAW

16

**'DE WERKELIJKE MACHT
KOMT VAN DE HEER'**

MARVIN K. GARDNER

25

DE BIJBEL: NOG 4263 TALEN

JOSEPH G. STRINGHAM

35

DE WERELD VAN EKAETTE

ANN LAEMMLN

40

**DE INSPIRATIE VAN
BROEDER HIGGINS**

LAVERD JOHN

46

MAAR EEN KIND

KAREN A. ANDERSON

VOOR DE JONGEREN

10

**JIJ KUNT IETS TOT
STAND BRENGEN**

JANET THOMAS

15

VERVOLGING

DARINA REYNOLDS

33

**MORMOONSE BOODSCHAP
WEG MET DIE TROEP**

42

**HOE PRAAT JE MET
JE OUDERS**

CHRIS CROWE

RUBRIEKEN

1

INGEZONDEN BRIEVEN

24

ZHV -
HUISBEZOEKBOODSCHAP
'HEM INDACHTIG ZIJN'

30

VRAAGEN ANTWOORD
**HOE KAN IK MIJN
GEESTELIJKE KENNIS
VERGROTEN?**

ROGER K. TERRY

DE KINDERSTER

2

VERHALEN UIT HET
BOEK VAN MORMON

**LEHI WAARSCHUWT
HET VOLK**

3

**LEHI VERLAAT
JERUZALEM**

5

DE MACHT VAN HET GEBED

OUDERLING
J. THOMAS FYANS

6

PARTICIPATIEPERIODE

**MUZIEK MAKEN VOOR
DE KERK**

PAT GRAHAM

8

VAN VRIEND TOT VRIEND
OUDERLING F. ENZIO BUSCHE

11

LIEDJE

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS

JANICE KAPP PERRY

12

VEEL PLEZIER!
WELKE PROFEET IS DIT?

JEANNAVEE ALLGRUNN

TWAALF

JANET PETERSON

VAN STIP NAAR STIP

HOWARD BROUGHNER

13

ZO HOORT 'T

JULIE H. JENSEN

14

DE GLAZEN ZWAAN

PEGGY BARRUS

NOOT VAN DE REDACTIE

Het zal u opvallen dat dit nummer van *De Ster* er iets anders uitziet. We hebben goede nota genomen van suggesties van lezers, en hebben de opzet van het tijdschrift zo weten aan te passen dat het nu veel eenvoudiger te reproducieren is door de verschillende drukkerij- en in de wereld.

De *Kinderster* is acht bladzijden dikker geworden, en zestien bladzijden die vroeger zwart-wit waren, worden nu in kleur afgedrukt: acht in de *Kinderster* en acht in de rest van het tijdschrift. Ook de binnenkant van de omslag wordt nu in kleur afgedrukt.

We proberen ons productieschema in te korten om het tijdschrift actueler te maken. Nu duurt het een jaar voordat een afgewerkt manuscript gepubliceerd wordt.

We drukken nu ook ingezonden brieven af en hopen binnenkort nog met andere rubrieken te beginnen waarin ons wereldwijde lezerspubliek aan bod komt. We zijn er blij met onze trouwe lezers en nodigen u uit om een bijdrage te leveren door uw brieven, artikelen en verhalen naar ons in te sturen.

(Vergeet niet uw volledige naam, adres, wijk en ring te vermelden.) Het is ons gebed dat we elkaar in dit werk voor onze Meester mogen steunen en opbouwen.

De redactie

WAAR GENOT

Dank u voor de uitstekende kwaliteit van de *Liahona* (Spaans). Voor de leden, zendingen en onderzoekers hier in Colombia is het lezen ervan een waar genot, en het is een geweldig zendingswerktuig. *Bruce F. Carter*
President van het Zendingengebied Bogota Colombia

GEÏNSPIREERD TIJDSCHRIFT

Ik ben er blij met de *A Liahona* (Portugees). Er staat altijd wel een artikel in waardoor ik beter opgewassen ben tegen mijn beproevingsen.

Ik lees ook graag de ervaringen en verhalen van leden uit andere delen van de wereld, en de suggesties voor gezinnen om de onderlinge band te versterken.

Ik ben er dankbaar voor dat de *A*

Liahona in mijn land verschijnt. Ik weet zeker dat het een geïnspireerd tijdschrift is. Ik ben er ook dankbaar voor dat ik het thuis mag ontvangen en de inhoud met mijn vrienden kan delen.

Rosana Cardoso Gärtner
Brazilië

OPLOSSING

Ik merk steeds weer dat als ik met een of ander probleem zit, het eerstvolgende nummer van *Songdo Wi Bot* (*Vriend van de heiligen* in het Koreaans) een artikel bevat dat mij de oplossing aanreikt. Ik sta er telkens weer verbaasd over, en ik ben er altijd dankbaar voor.

Vanaf het moment dat ik *Songdo Wi Bot* voor het eerst opakte, besefte ik hoe belangrijk en waardevol het is om een tijdschrift te hebben met liefdevolle woorden en raad van een hedendaagse profeet. Ik kon getuigenissen lezen die uit het leven waren gegrepen, en goede, degelijke beginselen leren. Voor mij bevatten de *Schriften* de theorie van een deugdzaam leven, en geeft *Songdo Wi Bot* mij de moed om de theorie in praktijk te brengen.

Het duurt nog even voor ik het volgende nummer krijg, dus ik ga de woorden van de profeet in het nummer van deze maand nog een keer lezen.

Yune, Kyoung Joo
Wijk Noryangjin
Ring Seoul-West

TWEE ABONNEMENTEN

Ik vind *De Ster* een zeer waardevol tijdschrift. Het is fijn voor over leden van de kerk te lezen. Soms moet ik glimlachen om hun verhalen, en soms krijg ik er tranen van in mijn ogen.

Ik geniet vooral van de conferentienummers, die mij de kans geven om me te vergasten aan de woorden van de profeten. Hun woorden helpen ons om ware volgingen van de Heer te worden. Ik houd veel van de profeet en de andere algemene autoriteiten, en hoe zou ik ze kennen als ik *De Ster* niet had!

Daarom hebben wij twee abonnementen - een voor mij en mijn vrouw, en een voor de kinderen.

Cees van Impelen
Wijk Utrecht
Ring Utrecht Nederland

Februari 1990 90ste jaargang Nummer 2
Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
In deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften 'Ensign', 'New Era' en 'Friend'.

Eerste Presidium:
Ezra Taft Benson,
Gordon B. Hinckley,
Thomas S. Monson
Raad der Twalf:
Howard W. Hunter, Boyd K. Packer,
Marvin J. Ashton, L. Tom Perry,
David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard,
Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:
Rex D. Pingeat, Gene R. Cook, William R. Bradford, Francis M. Gibbons, Jeffrey R. Holland
Redacteur: Rex D. Pingeat
Director of Church Magazines:
Thomas L. Peterson

International Magazines:
Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur: Ann Laemlein
Assistent-redacteur: De Kinderster:
De Anne Walker
Art-director: M. Masato Kawasaki
Vormgeving: Shari Cook

DE STER

Verstaling, nieuwsredactie en administratie:
Nieuwsredacteur: J. P. van Oudheusden
Assistent: M. P. Jongkees
Kerkelijk Vertaalniveau
Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 0 (031) 3402-40260

Uitgever:
Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Industriestrasse 21,
Postfach 1549, D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 061 72/71 03 34

© 1990 by Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden
De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:
DE STER (ISSN 1064-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah.
Subscription price \$ 10.00 a year. \$ 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple

Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:
Nederland: f 30,00
Belgie: Bfr. 520,00
USA/Canada: US \$ 10,00
Andere landen (per zeepost):
cheque in tegenwaarde van f 32,00

Het abonnement kan elk gewest moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgeve van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptieformulier ontvangt.

Verschijnt twaalf maal per jaar
Printed by Friedrichsdorf Printing Center Federal Republic of Germany
PB MA 9002 DU

DE GROOTSTE WAARDE

PRESIDENT
EZRA TAFT BENSON

De Heer verwacht van ons dat we zendingeling zijn, dat we het evangelie naleven – en wel volledig – en bijdragen tot de opbouw van zijn koninkrijk.

Zendingelingen verrichten het grootste werk in de hele wereld – het redden van de ziel van kinderen van onze Hemelse Vader. Niets is zo belangrijk, zo kostbaar, zo fijn, zo voldoeninggevend. Bij monde van de profeet Joseph Smith heeft de Heer gezegd: 'Dat, wat voor u de grootste waarde zal hebben, zal zijn om bekering tot dit volk te prediken, opdat gij zielen tot Mij zult kunnen brengen' (LV 15:6).

Als lid van de kerk van de Heer moeten wij zendingswerk serieus nemen. Als u plichtsgetrouw bent, als u van dit werk houdt, dan werkt u mee aan het redden van de ziel van mensenkinderen.

Niemand die beseft dat wij de Leer en Verbonden als het woord van de Heer aanvaarden, kan afdeling 1 lezen en zich afvragen waarom wij zendingelingen naar alle delen van de wereld sturen. Deze verantwoordelijkheid – een zeer zware – rust op alle leden van de kerk, want 'de waarschuwend stem', zo zegt de Heer, 'zal tot alle mensen zijn gericht, bij monde van Mijn discipelen, die Ik in deze laatste dagen heb gekozen' (LV 1:4).

Een van onze beste zendingswerktuigen is het volmaakte voorbeeld van leden die het evangelie naleven. Dit is wat de Heer bedoelde toen Hij tot de kerk zei: 'Zion moet in schoonheid en in heiligheid toenemen, (. . .) Zion moet verrijzen en haar prachtgewaden aantrekken' (LV 82:14). De Heer zal de leden in hun zendingstaak steunen, als zij maar het geloof hebben om het te proberen.

Het is tijd voor een optimistischer houding, voor een duidelijke visie van de omvang van dit geweldige werk. De Heer verwacht het van ons. Het is niet genoeg om lid van de kerk te zijn en naar de avondmaalsdienst te gaan. Dat is wel goed, maar niet goed genoeg. De Heer verwacht van ons dat we zendingeling zijn, dat we het evangelie naleven – en wel volledig – en bijdragen tot de opbouw van zijn koninkrijk.

U zult geen effectieve zendingeling zijn totdat u geleerd heeft om sympathie te voelen voor alle kinderen van onze Hemelse Vader – tot u geleerd heeft om van hen te houden. Mensen voelen het als anderen genegenheid voor hen hebben. Velen smachten naar liefde. Als u sympathie toont voor hun gevoelens, zullen zij zich op hun beurt welwillend tegenover u opstellen. U zult er een vriend bij hebben.

Hoe lang is het geleden dat u iemand uit uw omgeving uitgenodigd heeft om mee te gaan naar een avondmaalsdienst of een ringconferentie, of bij u thuis een gezinsavond mee te maken? Hoelang is het geleden dat u een echt goed gesprek over het evangelie gehad heeft? Dat zijn heerlijke ervaringen.

ALS U HET
EVANGELIE MET
SUCCES WILT
DELEN, HETZIJ ALS
VOLTUJDZENDELING,
HETZIJ ALS LID,

DAN MOET U
EEN LEVEND
GETUIGENIS
HEBBEN VAN DE
GODDELIJKHEID
VAN DIT WERK.

Ik moedig u aan om niet alleen het Bijbelse verslag van Christus' opstanding te lezen, maar om ook het verslag in het Boek van Mormon van Christus' verschijning na zijn opstanding aan de bewoners van Amerika te lezen en te delen met een kennis die geen lid is. Geef of leen hem of haar een exemplaar van het Boek van Mormon, zonodig uw eigen exemplaar. Het zou hen eeuwig tot zegen kunnen zijn.

Het Boek van Mormon is het grote vaandel dat wij bij ons zendingswerk omhoog moeten houden. Het is een bewijs dat Joseph Smith een profeet was. Het bevat de woorden van Christus, en zijn grote zending is ons tot Christus te brengen. Alle andere zaken zijn ondergeschikt. De gouden vraag van het Boek van Mormon is: 'Wilt u meer over Christus leren?'

Het Boek van Mormon is zowel voor leden als niet-leden. Samen met de Geest des Heren is het Boek van Mormon het beste werktuig dat God ons gegeven heeft om de wereld te bekeeren. Willen wij zielen oogsten, dan moeten we het werktuig gebruiken dat God daarvoor bestemd heeft - het Boek van Mormon.

Lezen in het Boek van Mormon is een van de beste manieren om ons op zending te krijgen. We hebben meer zendingen nodig. Maar we hebben ook beter voorbereide zendingen nodig uit wijken, gemeenten en gezinnen waar men het Boek van Mormon kent en koestert. We hebben zendingen nodig die een brandend getuigenis van de goddelijkheid ervan hebben, en die door de Geest hun onderzoekers kunnen stimuleren om de inhoud te lezen en te overdenken; die zonder enige twijfel weten dat de Heer hun de waarheid ervan door de macht van de Heilige Geest zal openbaren. We hebben zendingen nodig die van hetzelfde kaliber zijn als onze boodschap.

Toon mij een jongeman die zich zedelijk rein houdt en trouw de kerk bezoekt. Toon mij een jongeman die zijn priesterschap grootmaakt. Toon mij een jongeman met het seminariediploma en een vurig getuigenis van het Boek van Mormon. Toon mij zo'n jongeman, en ik toon u dan een jongeman die wonderen voor de Heer kan verrichten, in het zendingsveld en in zijn verdere leven.

Bedenk dat jonge vrouwen ook een voltijdzending kunnen vervullen. Ik ben blij dat mijn eigen eeuwige metgezel een zen-

FOTOGRAFIE: MICHAEL MCCONKIE

ding in Hawaii heeft vervuld voordat wij trouwden, en ik vind het fijn om kleindochters te hebben die een voltijdzending vervullen. Onder onze beste zendingen bevinden zich vele zusters.

Als u het evangelie met succes wilt delen, hetzij als voltijdzending, hetzij als lid, dan moet u een levend getuigenis van de goddelijkheid van dit werk hebben. Uw eerste plicht is dat getuigenis te krijgen door gebed, door vasten, door meditatie, door studie, door de Heer te smeken u dit getuigenis te geven, en door gehoor te geven aan de oproepen die u ontvangt. U moet weten dat God leeft; dat Jezus de Christus is, de Verlosser van de wereld; dat Joseph Smith een profeet van God is; en dat het priesterschap en het gezag van onze Hemelse Vader hier aanwezig zijn.

Laten wij allen met grote vreugde en vol verwachting uitzien naar het moment dat we het evangelie met anderen delen. We delen het evangelie in de eerste plaats om zielen tot Christus te brengen, om de kinderen van onze Hemelse Vader te onderwijzen en te dopen, zodat wij in grote vreugde met hen in het koninkrijk van onze Vader mogen wonen.

SUGGESTIES VOOR DE HUISONDERWIJZERS

.....

1. Verwacht de Heer dat wij meer doen dan alleen lid te zijn van de kerk en de avondmaalsdienst bij te wonen?
2. Wat is het 'beste werktuig dat God ons gegeven heeft' om de wereld te bekeren?
3. President Benson heeft gezegd dat we een 'brandend getuigenis' van de goddelijkheid van dit werk moeten hebben. Hoe moeten wij dat getuigenis volgens hem verkrijgen en opbouwen?
4. Hebben u of het gezin dat u bezoekt ervaringen op het gebied van zendingswerk waarover u zou kunnen praten?

IK WORD ERDOOR GEZEGEND

MERRILL BRADSHAW

Ik vroeg me altijd af of er iets aan me mankeerde,
want als ik over het Boek van Mormon bad, gebeurde er ogenschijnlijk niets.

Ik heb nog nooit enige reden gehad om te twifelen aan hen die over wonderbaarlijke ervaringen met het Boek van Mormon spreken. Ik heb het zelf alleen nog nooit meegemaakt. In mijn jeugd vroeg ik me altijd af of er iets aan me mankeerde, want als ik over het Boek van Mormon bad, gebeurde er ogenschijnlijk niets. Ik denk dat de werkelijke reden waarom er niets gebeurde in het feit lag dat ik altijd al in het Boek van Mormon had geloofd. Ik dacht eenvoudigweg dat als ik alles begreep wat er te begrijpen viel, de vragen van anderen beantwoord zouden kunnen worden en het boek nog steeds rechtsgeldig zou zijn.

Ik kan dus niet zeggen, zoals zovelen dat wel kunnen, dat toen ik over het boek bad, ik een brandend gevoel kreeg dat zei: 'Het boek is waar.' Ik heb dat nu eenmaal aanvaard, en ik meen te mogen stellen dat er nog vele mensen in de kerk in eenzelfde situatie verkeren. Maar ik wil graag benadrukken dat ook zonder een spectaculaire, geestelijke ervaring dat het Boek van Mormon waar is, ik mijn hele leven veel tijd heb besteed aan het bestuderen ervan, aan de oorsprong en aan de verschillende bewijzen die er bestaan. Ik kan niet beweren dat ik de vragen van alle mensen heb overdacht, maar ik heb een eenvoudig begrip dat als we alles weten wat er over dit boek te leren valt, het toch als het anker van ons geloof standhoudt. Zo is het voor mij altijd geweest. Ik wil daarmee zeggen dat ook zonder een spectaculair getuigenis het mij en mijn gezin bijzonder zegen.

Ik wil u graag een paar voorbeelden geven van hoe het mij heeft gezegend.

1. Toen ik in 1950 naar Zwitserland op zending ging, had ik zowel op de middelbare school als op de universiteit totaal drie jaar Duits gehad. Ik dacht dat ik goed was voorbereid, hoewel ik het Boek van Mormon toen nog niet helemaal had gelezen. Maar toen ik het dagelijkse taalgebruik van de Zwitsers hoorde, en al hun dialecten, zonk de moed mij in de schoenen. Het was erg moeilijk om hetgeen ik had geleerd toe te passen. Mijn collega en ik lazten elkaar iedere ochtend een uur uit de Max Zimmer-vertaling van het Boek van Mormon voor, een vertaling in het oudduits. In het begin was het moeilijk, maar door zo het Boek van Mormon in het Duits te lezen, ging het ritmisch spreken van de taal me steeds makkelijker af, en al snel was ik beter in staat om met de mensen te communiceren.

Dat lezen op de vroege ochtend heeft me ook door de hoofdstukken van Jesaja in 2 Nephi heen geholpen, die soms moeilijk zijn te begrijpen. Terwijl ik aan het lezen was, maakte ik kennis met de boeiende en prachtige poëzie van Jesaja, met het visioen dat hij over de geschiedenis van de mens had en met zijn grote betrokkenheid bij de armen en weduwen. Dat was het begin van een levenslange studie van het boek Jesaja, waardoor ik vele malen gezegend ben in tijden van geestelijke nood of geestelijke hoogtepunten. Het lezen heeft me ook inzicht gegeven in de manier waarop de profeten altijd alle dingen in het leven in het juiste perspectief zien, het eeuwige perspectief.

THE
BOOK
OF
MORMON

BY THE POWER OF THE HOLY GHOST

Mijn begrip van het evangelie, het heilsplan, mijn waarden en doelen, en de betekenis van mijn eigen leven is erdoor verrijkt. En dit alles begon met dat ene uurtje dat ik 's morgens vroeg, op een zolderkamer in Bern, samen met mijn collega het Boek van Mormon las. Het was niet alleen de taal, maar ik ging ook de schoonheid en het belang van de Schriften beter begrijpen.

2. Op de Brigham Young University woonde ik een paar jaar geleden een aantal bijeenkomsten bij om leerkrachten te leren het Boek van Mormon aan eerstejaars studenten te onderwijzen. In die zes weken las ik het Boek van Mormon twee keer, en onder het lezen overdacht ik de hoofdpunten en genoot ik van de prachtige passages en leerstellingen. Dat was een volgende stap in mijn liefde voor het boek. Ik maakte het mij steeds meer eigen en verdiepte me in de onderwerpen en thema's die mij het meest interesseerden. Maar ik kon nog steeds niet zeggen dat ik een bijzondere manifestatie had ontvangen. Dat was nog steeds geen onderdeel van mijn relatie tot het boek. Maar ik werd me wel steeds meer bewust van de schoonheid van de boodschappen en het belang van de waar-schuwingen aan de mensen in onze tijd. Dit bewustzijn werd steeds groter toen ik het Boek van Mormon in de klas evangelieleer onderwees. Ik kan de problemen die mannen zoals Alma en Mormon hadden en hun diepe bezorgdheid om mensen zoals ik, steeds beter begrijpen. Ik heb geleerd dat veel details waar critici bezwaar tegen maken, niet opwegen tegen de geweldige en intense liefde die Christus heeft getoond in het be-

waren van het boek zodat wij er nu als hulpmiddel over kunnen beschikken.

3. We hebben thuis vaak in de Schriften gelezen – ik zal niet beweren dat ik er voldoende in heb gelezen, maar ongeveer de helft van de tijd die we aan schriftstudie hebben besteed, gebruikten we om het Boek van Mormon te lezen. We hebben daar altijd erg van genoten. De oudere kinderen hebben er goede herinneringen aan overgehouden. De vijf kinderen die op zending zijn gegaan, waren ongeveer hetzelfde voorbereid als ik: ze aanvaardden het Boek van Mormon, hoewel ze het niet meerdere malen volledig hadden gelezen en geen spectaculaire manifestatie hadden ontvangen. Maar ook zonder spectaculaire geestelijke ervaringen is het Boek van Mormon een anker in ons gezin, in ons geloof en in onze levenswijze. Het Boek van Mormon is de sluitsteen van onze godsdienst en geeft daar ook betekenis aan. Als ik nadenk over de invloed die het Boek van Mormon op ons heeft, vraag ik me af of er een belangrijker manifestatie bestaat.

De Heilige Geest werkt niet altijd rechtstreeks of op een voor de hand liggende manier met ons. Maar door de kleine dingen die er in ons leven gebeuren, vestigt Hij een fundament waarop we een goed en gelukkig leven kunnen bouwen, een leven dat productief en standvastig is in het koninkrijk van God op aarde. Het Boek van Mormon is voor mij een onderdeel van dat fundament, en zijn invloed wordt steeds groter in mijn leven. Ik ben de Heer dankbaar voor de zegeningen die eruit voortvloeien. □

OOK ZONDER
SPECTACULAIRE
GEESTELIJKE
ERVARINGEN IS HET
BOEK VAN MORMON
EEN ANKER IN ONS
GEZIN, IN ONS
GELOOF EN IN ONZE
LEVENSWIJZE.

FOTOGRAFIE: JANET THOMAS

JIJ KUNT IETS TOT STAND BRENGEN

JANET THOMAS

Sue Keller loopt niet met de massa mee – ze loopt voorop

In de slaapkamer van Sue Keller hangt een bordje met de woorden: 'Jij kunt iets tot stand brengen'. Ze heeft die uitspraak een keer in een toespraak gehoord, en bij haar collectie foto's en posters aan de muur gehangen.

Maar Sue heeft meer gedaan dan alleen het bordje ophangen. Ze is het levende voorbeeld van iemand die iets tot stand brengt. Op school, de Mount Si High School in North Bend (Washington), is ze voorzitter van de leerlingenraad geweest, aanvoester van het volleybal- en het basketbalteam, en presidente van haar seminarieklas. Sue heeft haar medeleerlingen aangemoedigd een paar grote projecten op te zetten – een talentenavond en het schilderen van de school – die het laatste schooljaar onvergetelijk hebben gemaakt.

Aanvankelijk was Sue geen leidster. Ze heeft het met vallen en opstaan moeten leren. Toen ze opgroeide was ze gewoon een van de velen, totdat de groep een kant op ging die haar niet beviel. Haar opvoeding in de kerk had haar een ander perspectief gegeven.

'In de tweede klas van de middelbare school gingen mijn vriend(inn)en afschuwelijke dingen doen, die mij tot tranen hebben gebracht. Ik had ze wel door elkaar willen schudden en willen vragen: "Waar ben je toch in vredesnaam mee bezig?" Maar ik durfde het niet. Het was frustrerend. Ik begon tegen mezelf te zeggen: "Kom op Sue, jij hoeft dat soort dingen toch niet te doen."'

Toen besloot ze haar eigen keuzen te maken en waar mogelijk haar vriend(inn)en de juiste weg te wijzen. Haar bisschop, Allen Dance van de Wijk Snoqualmie Valley, zag dat zij in staat was een goede invloed op haar vriend(inn)en uit te oefenen. 'Sue is altijd op zoek naar het goede. Ze heeft de zwakkeren in de wijk en op school gesterkt. Ze doet haar uiterste best om de mensen die een vriend nodig hebben te bevrienden. Door haar voorbeeld zijn anderen gezegend.'

Soms is één zin al genoeg om iets tot stand te brengen. Een paar jaar geleden, vlak voor de eerste basketbalwedstrijd van het seizoen, zei Sue: 'Laten we in gebed gaan.' Ze spraken een gebed uit, en het is nu een gewoonte geworden. 'Ik sprak altijd voor iedere wedstrijd het gebed uit, en soms vroeg ik: "Is er niemand anders die vandaag wil bidden?" Een enkele keer was er iemand die dat wilde, maar meestal stonden ze allemaal te wachten en riepen: "Sue, kom je het gebed uitspreken?"'

Tijdens haar campagne om als voorzitter van de leerlingenraad te worden gekozen, introduceerde ze een thema: 'Streef naar het beste in jezelf'. Zoals middelbare scholieren eigen, lachten sommigen erom. Maar Sue zette door en gebruikte het thema het hele jaar voor alle schoolactiviteiten. Langzaam maar zeker verstomde het gelach. De directeur van de school zei: 'Er zijn altijd mensen die iets positiefs belachelijk proberen te maken. Sue was in staat om dat te boven te komen met haar sympathieke voorkomen en door zichzelf niet te serieus te

nemen of zich aangevallen te voelen als anderen haar thema belachelijk maakten. Het thema werd uiteindelijk door alle leerlingen aanvaard.'

Een van de projecten waar de leerlingen hard aan moesten werken was het schilderen van de gangen van de school. Het was een groot project, maar Sue en de andere leden van de leerlingenraad besloten dat het haalbaar was. Ze hadden voor het project meer dan 200 leerlingen nodig. De muren moesten worden afgenomen en geschuurd, in de grondverf gezet, afgelakt en als laatste van een gekleurde sierlijst worden voorzien.

De conrector zei: 'Ik ging naar de eerste vergadering en zag meteen dat het goed zou gaan omdat Sue alles goed had georganiseerd en klaar was om te beginnen. In haar notitieboekje stond een opbouwende gedachte, een lijst van wat er gedaan moest worden en een stappenplan. Ze had al de juiste mensen uitgenodigd om de vergadering bij te wonen. Ze had een aantal leerlingen uitgenodigd die leiding konden geven. Ze had iemand van het onderhoudspersoneel uitgenodigd, en mij. Ze heeft werkelijk organisatorische talenten.'

Het grote verfproject was succesvol, maar Sue moest nog wel op het laatste moment een aantal problemen oplossen. De eerste dag van de vier dagen die het project in beslag zou nemen, was helder en zonnig. Een zonnige dag was in die tijd van het jaar zeldzaam. 'Plotseling raakte ik in paniek,' zei Sue. 'Wie zou er op zo'n mooie dag de school komen verven?'

Maar ze kwamen opdagen - net op tijd voor het tweede probleem. Nadat de muren waren afgenomen en geschuurd, was het tijd voor de grondverf. Toen de honderd leerlingen op het punt stonden om te gaan verven, kwam de conciërge aanrennen en liet Sue het label van een van de verbussen zien. De brandbare grondverf mocht alleen in goed eventileerde ruimten worden gebruikt. Ze deden alle ramen en deuren open, schakelden de elektriciteit uit en dekten alle stopcontacten af.

DE KERK IS VOOR
SUE EEN VAN DE
GROOTSTE BRONNEN
VAN TROOST EN
RAAD.

In de tussentijd had Sue zich teruggetrokken voor wat extra hulp. 'Ik vond een leeg lokaal en ging op mijn knieën.' Alles liep goed af, het gevaar was geweken. En de leerlingen hadden een geweldige tijd. Het was hard werken, maar iedereen had ook veel plezier.

Nadat de gangen van de school grijs waren geverfd en de sierlijsten kastanjebruin, waren de leerlingen trots op hun school. Als er nu ook maar iemand dreigt de muren te beschadigen of te beschrijven, dan worden ze door andere leerlingen gewaarschuwd: 'Als je dat maar laat. Ik heb deze muur geverfd en ik wil niet dat iemand erop schrijft.'

Toen werd er een talentenavond georganiseerd waar de leerlingen die konden pianospelen, zingen, dansen of toneelspelen voor de eerste keer konden laten zien wat ze in hun mars hadden. Sue zei: 'Het beste was nog dat deze getalenteerde mensen eindelijk erkend werden, net zoals de sportmensen op school. Dat was ook onze opzet. Mensen waar je anders niets van hoort, deden enthousiast mee aan de show. We hebben een uitvoering voor de leerlingen en een voor de ouders gegeven.'

En als een jongeman zijn verkering met een meisje had uitmaakt, of als een van de spelers uit het honkbalteam was gezet omdat hij dronk, dan, zo zei de rector, was Sue er altijd om te helpen. 'Ik heb haar jongens en meisjes van alle leeftijden zien helpen. Ze slaat haar arm om hen heen als ze weet dat ze een slechte dag hebben gehad, en ze loopt met ze door de gangen, praat met ze en moedigt ze aan. Als de voorzitter van de leerlingenraad naar je toe komt en dat voor je doet, dan is dat voor veel leerlingen een heel bijzondere ervaring: Sue kan goed met mensen omgaan.'

Maar waar haalt Sue de kracht en de vastberadenheid vandaan om staande te blijven en iets voor anderen te betekenen? 'Mijn moeder is een van mijn beste vriendinnen,' zegt Sue. 'Als ik een moeilijke dag achter de rug heb, kan ik haar alles vertel-

'SUE IS ALTIJD OP ZOEK NAAR HET GOEDE. ZE HEEFT DE ZWAKKEREN IN DE WIJK EN OP SCHOOL GESTERKT. ZE DOET HAAR UITERSTE BEST OM VRIENDSCHAP TE SLUITEN MET DE MENSEN DIE EEN VRIEND NODIG HEBBEN. DOOR HAAR VOORBEELD ZIJN ANDEREN GEZEZEND.'

HET EVANGELIE AAN VRIENDEN EN VRIENDINNEN ONDERWIJZEN, KLASGENOTEN AANMOEDIGEN OM AAN GOEDE PROJECTEN MEE TE DOEN EN LUISTEREN NAAR DE RAAD VAN HAAR OUDERS ZIJN DINGEN DIE SUE HEEFT GEDAAN OM IETS TOT STAND TE KUNNEN BRENGEN.

len. Zij weet overal een antwoord op. Zij vertelt me wat ik moet doen met problemen op school of met jongens. En als ik naar haar raad luister, komt het altijd goed. Ik zou niet weten wat ik moest doen als ik de steun van mijn ouders niet had.' Sue krijgt ook altijd goede raad en ondersteuning van de andere familieleden.

De kerk is voor Sue een van de grootste bronnen van troost en raad. Op een jeugdconferentie moedigde de bisschop alle jongeren aan om in gebed te gaan en te vragen om een bevestiging dat de kerk waar is, ook al hadden ze al een getuigenis.

Ondanks een aantal bedenkingen nam Sue de raad van de bisschop aan. 'Ik had het gevoel dat ik er niet om hoefde te vragen, omdat ik al wist dat de kerk waar is. Maar ik wilde al mijn vrienden en vriendinnen over mijn getuigenis vertellen voordat ik van school zou gaan. Soms pesten ze me omdat ik mormoon ben.'

Sue ging in gebed, maar het leek wel of ze geen antwoord kreeg. Toen ze op een dag bij een paar vriendinnen was, raakte ze plotseling met een van hen in gesprek over de kerk. Haar vriendin vroeg: 'Hoe weet je dan dat het waar is, Sue?'

'Plotseling realiseerde ik me dat mijn Hemelse Vader me de gelegenheid gaf om te getuigen dat de kerk waar is. En ik gaf mijn getuigenis en vertelde haar over de waarheid. Die avond

kwam ik pas tot de ontdekking dat mijn gebed verhoord was.' De vriendin vroeg of ze met de familie Keller mee naar de kerk mocht. Al snel ging ze met Sue mee naar het seminarie en kreeg ze les van de zendingen. 'Het is geweldig,' zegt Sue. 'Dit heb ik nog nooit met een vriendin gedaan.'

Sue Keller is een gewoon meisje, maar ze is iemand die iets tot stand brengt. Haar vader, Ward Keller, probeerde het bijzondere van Sue uit te leggen. 'Ze is heel bijzonder, en ik weet eigenlijk niet hoe dat komt.' Maar eigenlijk wist hij het wel. Toen hij zijn dochter beschreef, beschreef hij de eigenschap die haar zo bijzonder maakt. 'Ze is een voorbeeld voor haar leeftijdgenoten. Ze heeft haar normen en geloofsovertuiging altijd hooggehouden en nageleefd.'

Er zijn op deze wereld veel mensen zoals Sue Keller, die door het naleven van het evangelie iets tot stand brengen. Of ze nu jong of oud zijn, we willen onze lezers graag meer van deze ervaringen laten lezen. Als je iemand kent die door zijn/haar levenswijze iets tot stand heeft gebracht, laat het ons dan weten. Stuur je brief naar International Magazines, 50 East North Temple Street, 25th floor, Salt Lake City, Utah 84150, USA. Zorg ervoor dat jouw naam en adres er ook op staan. Bij voorbaat hartelijk bedankt.

VERVOLGING

D A R I N A R E Y N O L D S

KEVIN HAWKES

Het is nu ongeveer een jaar geleden dat mijn ouders en ik lid van de kerk zijn geworden, en we hebben het in die tijd erg moeilijk gehad.

We werden door twee van de beste zendingen onderwezen en we kregen een sterk getuigenis. Maar toen we besloten om gedoopt te worden, waren er mensen die ons vertelden dat we in de hel terecht zouden komen. Ze zeiden dat we slecht waren. We hebben erg veel vervolging te verduren gehad.

Ik raakte al mijn vriend(inn)en kwijt van de kerk waar ik elf jaar naartoe was geweest. Ik had veel op kinderen gepast, maar toen ik lid van de kerk werd, zeiden de ouders dat ik nooit meer voor hun kinderen mocht zorgen, dat ik een slechte invloed had, en dat ze me nooit meer in hun huis wilden hebben.

Dat alles heeft mij erg veel pijn gedaan. Ik werd op school gepest, en als ik thuiskwam, lagen er allemaal anti-mormoonse brochures in de brievenbus en kregen we bedreigende telefoontjes.

Door al die bedreigingen werd onze doop bijna uitgesteld. Toen mijn vader er een op de dag van onze doop kreeg, wilde hij bijna de doop afzeggen. Maar we hebben toch doorgezet.

En zal ik je wat vertellen? Ik ben blij dat we het gedaan hebben. Ik vertelde mijn moeder dat ik het niet erg vond dat ik al mijn vriend(inn)en kwijtraakte. Het deed wel erg veel pijn, maar ik wist dat Jezus Christus voor mijn zonden was gestorven. Ze hadden Hem geslagen, bespuugd, gestoken en een doornen kroon op het hoofd gezet. In vergelijking daarmee waren mijn problemen nog niet zo erg.

Ik krijg nog steeds commentaar omdat ik lid van de kerk ben geworden, maar Jezus Christus heeft mij geholpen om door te zetten. Ik mag weer op de kinderen passen en we worden niet meer bedreigd. Ik heb geweldige vrienden in de wijk, waar veel liefde, vriendschap en zorg onder de leden is. Als ik het over moest doen, deed ik het weer en nog wel meer. Ik ben mijn Hemelse Vader dankbaar dat Hij me naar de ware kerk heeft geleid. □

‘DE WERKELIJKE MACHT KOMT VAN DE HEER’

MARVIN K. GARDNER

Het bericht was hartverscheurend. De artsen vertelden de familie dat hun vader aan kanker leed en ten hoogste nog enkele maanden te leven had. De medische wetenschap kon verder niets uitrichten.

Eén van de getroffen zoons was kerntechnicus, een expert op het gebied van wat mensen kunnen doen door de wonderen van de technologie. Maar in deze situatie stond de technologie machteloos.

In de geest van vasten en gebed omringden Richard Scott en zijn vier broers hun vader en gaven hem een priesterschapszegen waarin een volledig herstel werd beloofd. De zegen werd bewaarheid.

Ouderling Richard G. Scott, nu lid van het Quorum der Twaalf Apostelen, is getuige geweest van grote macht – die van de mens en die van God. Hij heeft groot respect voor beide. Maar de macht van de mens is beperkt; die van God onbeperkt.

‘Ik kan de macht van de Heer, zijn majesteit en zijn volmaaktheid niet bevatten,’ vertelde hij de kerk in zijn eerste toespraak als lid van het Quorum der Twaalf, ‘maar ik begrijp wel iets van zijn liefde, zijn mededogen en zijn barmhartigheid.

‘Er is geen last die Hij niet kan verlichten.

‘Er is geen hart dat Hij niet kan zuiveren en met vreugde vervullen.

‘Er is geen leven dat Hij niet kan reinigen en genezen, wanneer we zijn leringen gehoorzamen.’ (Zie ‘Ware vrienden die mij opbeuren’, *De Ster*, januari 1989, blz. 64-66.)

In de jaren dat Richard Scott in de voorste gelederen van de technologie werkte, is zijn geloof in de Heer steeds groter geworden. Hij voegde zich bij het Quorum der Twaalf met een onwankeerbare liefde voor zijn ‘volmaakte vriend – onze Heiland en Verlosser, Jezus de Christus’, en voor nog een andere ‘dierbare vriend’ – het Boek van Mormon (ibid.).

Ouderling Scott, die op 7 november 1928 in Pocatello (Idaho) werd geboren en opgroeide in Washington D.C., gaf al vroeg blijk van zijn belangstelling voor de wetenschap. Zijn ouders, Kenneth Leroy Scott en Mary Eliza Whittle Scott, moedigden hem en zijn broers aan om alles te onderzoeken – om te experimenteren met de mechaniek, te ontdekken hoe de dingen werkten, om ze te bouwen en te repareren. Ze vertrouwden zelfs het onderhoud van de auto aan de jongens toe. ‘Op een keer,’ herinnert hij zich met een glimlach, ‘hebben we de stoomfluit van een trein op de uitlaat gezet!’

‘IK KAN DE MACHT
VAN DE HEER, ZIJN
MAJESTEIT EN ZIJN
VOLMAAKTHEID
NIET BEVATTEN.
MAAR IK BEGRIJP
WEL IETS VAN ZIJN
LIEFDE, ZIJN
MEDEDOGEN EN ZIJN
BARMHARTIGHEID.’

Zijn vader was geen lid van de kerk en zijn moeder was minder-actief. Maar het waren mensen met principes, die er hoge normen op na hielden. Richard was een extraverte jongeman – hij was klassevertegenwoordiger, speelde klarinet in het schoolorkest en was leider van de drumband.

Maar toch was er een leegte in zijn leven. Op aanmoediging van bisschoppen en huisonderwijzers woonde hij de vergaderingen en activiteiten van de kerk bij, 'hoewel soms met tegenzin'. Om de een of andere reden had hij weleens het gevoel er niet echt bij te horen. Op school was het niet anders: hoewel hij prima cijfers haalde en best populair was, ontbrak het hem aan zelfvertrouwen en voelde hij zich vaak eenzaam.

Pas toen hij op zending was ontdekte hij hoe hij die gevoelens had kunnen uitbannen. 'Het toenemende begrip van het evangelie dat het gevolg was van een groot verlangen om het met anderen te delen, vulde de eenzaamheid op', vertelt hij. 'Ik begon in te zien dat ik die gevoelens niet had hoeven te hebben als ik het evangelie echt begrepen had.'

Ezra Taft Benson, die toen lid was van het Quorum der Twaalf en fungeerde als minister van landbouw van de Verenigde Staten, was in die periode de ringpresident van de familie Scott in Washington D.C. Richards vader werkte voor hem als staatssecretaris. President Bensons voorbeeld – 'zijn onkreukbaarheid, zijn toewijding, zijn geweldige vermogen om voor principes op te komen, maakten grote indruk op mijn vader', vertelt ouderling Scott. 'Hun band werd zo hecht, dat president Benson een belangrijke invloed uitoefende op vaders bekering.' Toen Richards vader zich liet dopen, nodigde hij president Benson uit om hem te bevestigen. Later diende het echtpaar Scott sr. meer dan tien jaar in de Washington-tempel, waar hij verzegelaar was.

Als tiener was Richard vastbesloten om zelf zijn studiegeld te verdienen, een plan waar hij zich met een opmerkelijk avontuurlijke geest in vastbeet. Eén zomer werkte hij op een oesterboot aan de oostkust.

Een andere zomer hakte hij bomen om voor de afdeling bosbeheer van de staat Utah; ook heeft hij aan het onderhoud van spoorwagens gewerkt.

Een paar zomers later kreeg hij op zijn sollicitatiebrief aan een hotel in Utah nul op het rekest: er waren geen baantjes meer. Hij stopte de afwijzing in zijn zak zonder er met iemand over te spreken en vertrok naar Utah. Tegen de tijd dat hij zijn bestemming aan de andere kant van het land had bereikt, had hij nog maar drie cent op zak.

OP DEZE FAMILIEFOTO,
DATEREND VAN KERSTMIS 1987,
ZIJN OUDERLING EN ZUSTER
SCOTT OMRINGD DOOR HUN
KINDEREN EN KLEINKINDEREN.
LINKS STAAN DOCHTER LINDA,
HAAR MAN, MONTE MICKLE,
EN HUN DRIE KINDEREN

(VAN LINKS NAAR RECHTS):
 DEVON, CLINTON EN EMILY.
 ACHTER OUDERLING EN ZUSTER
 SCOTT STAAN HUN DRIE ZONEN
 (VAN LINKS NAAR RECHTS):
 KENNETH, MICHAEL EN DAVID.
 RECHTS ZIT DOCHTER MARY LEE.

‘Heb je onze brief dan niet gekregen?’ vroeg de personeelschef toen hij zich meldde.

‘Jawel,’ zei Richard, ‘maar ik wil toch graag werken. Heeft u geen receptionist nodig?’ De man lachte schamper. Dan maar wat lagere eisen stellen, dacht Richard. ‘Kunt u me niet als piccolo gebruiken?’ Geen vacatures. ‘Nou, goed,’ zei Richard, ‘dan als bordenwasser!’

‘Vergeet het maar,’ was het antwoord, ‘we hebben echt helemaal niks voor je.’

Richard dacht aan de laatste drie centen in zijn broekzak en was de wanhoop nabij. ‘Ik weet het goed gemaakt,’ zei hij. ‘Ik zal twee weken lang borden wassen, en als u niet tevreden bent over mijn werk, hoeft u me niet te betalen.’ Zo heb ik in ieder geval kost en inwoning, redeneerde hij bij zichzelf. Eindelijk stemde de man toe.

Richard waste de borden – maar hij ging ook de keuken in om te kijken of hij daar wat kon doen. Tegen het eind van de zomer was hij hulpkok.

Zulke ervaringen hadden meer tot gevolg dan een spaarrekening voor zijn studie; ze droegen bij tot zijn geestelijke rijpwording. Als hij even niet hoefde te werken, las en overpeinsde hij het Boek van Mormon, wat hem geestelijk deed ontwakken.

Eenmaal weer thuis ging hij werktuigbouwkunde studeren aan de George Washington University. Ook speelde hij klarinet en saxofoon in een jazzorkest. Naarmate het afstuderen in zicht kwam, leek hij al zijn plannen op een rijtje te hebben. Maar toen ‘legde de Heer een bom in mijn wereldje: Jeanene Watkins.’ Jeanene, een levenslustige jonge vrouw, was de dochter van het senaatslid voor de staat Utah, Arthur V. Watkins.

De band die er tussen hen groeide bleek wel een probleem te zijn voor de plannen die Richard zo zorgvuldig voor zijn toekomst had gesmeed. Op een avond zei Jeanene: ‘Als ik trouw zal dat in de tempel zijn met een jongen die op zending is geweest.’ Hij had nauwelijks over een zending nagedacht, maar met die drijfveer bad hij harder dan ooit tevoren en sprak er uiteindelijk over met zijn bisschop.

Direct na zijn afstuderen werd hij op zending geroepen naar Uruguay. Jeanene studeerde korte tijd later af in de sociologie en ging de volgende dag op zending naar het noordwesten van de Verenigde Staten. Kort na hun terugkeer trouwden ze in de Manti-tempel.

Tijdens zijn zending dompelde Richard zich helemaal onder in het Boek van Mormon, wat zijn getuigenis een nog sterkere

basis gaf. Hij ontdekte dat zijn geloof sterker werd naarmate hij zichzelf vergat en anderen diende.

Op een keer nodigde een familie hem en zijn collega uit om de leer van de kerk uiteen te zetten, maar dan zonder te proberen hen te bekeren. Toen ze daar kwamen, troffen ze nog een andere gast aan: het hoofd van een andere kerk voor heel Zuid-Amerika! 'Hij betwistte en weersprak alles wat we zeiden. Ik stond steeds voor de moeilijke keus om mijn geloof te verdedigen met mijn schaarse kennis of om onze belofte na te komen om niet te proberen hen te bekeren. We hielden ons aan de belofte, maar we gingen terneergeslagen naar huis. Ik vond dat ik de kerk slecht verdedigd had; ik wist dat mijn kennis van het evangelie ontoereikend was. Die avond heb ik veel gebeden.'

De dag daarop werden de zendingen weer uitgenodigd. De familie geneerde zich voor wat er was gebeurd en was onder de indruk van het feit dat de zendingen zich aan hun woord hadden gehouden terwijl de andere partij dat niet had gedaan. Nu wilden ze graag onderwezen worden. Enige tijd later lieten ze zich dopen.

Voordat Richard op zending ging, had één van zijn professoren geprobeerd hem van zijn voornemen af te brengen; volgens hem zou op zending gaan een streep door een veelbelovende carrière halen. Een paar weken na zijn terugkeer uit Uruguay ontving Richard een uitnodiging voor een gesprek met kapitein (later admiraal) Hyman G. Rickover (1900-1986) van de Amerikaanse marine voor een functie bij een uiterst geheim militair project waar kernenergie mee gemoeid was.

Het gesprek leek niet zo best te lopen voor Richard. Bij zijn antwoord op één van de vragen noemde hij terloops zijn zending. 'Hoezo zending?' vroeg kapitein Rickover scherp. 'Wat kan mij jouw zending schelen?'

Omdat zijn zending zo'n grote rol in zijn leven had gespeeld, reageerde Richard op die uitlating. 'Op zending was ik duidelijk gaan zien wat ik belangrijk vind in het leven', vertelt hij. 'Daarom besloot ik mijn tanden in iedere vraag te zetten.'

Toen vroeg kapitein Rickover: 'Welk boek heb je het laatst gelezen?'

'Het Boek van Mormon', antwoordde Richard.

Aan het eind van het gesprek, toen Richard op het punt stond te vertrekken, ervan overtuigd dat hij geen kans had op de baan, zei kapitein Rickover: 'Wacht even. Ik heb je op de proef gesteld om te zien of je in staat bent om pal te staan voor je overtuiging. Dit project wordt heel moeilijk. We hebben mensen met zelfvertrouwen nodig.' Richard kreeg de baan en werkte

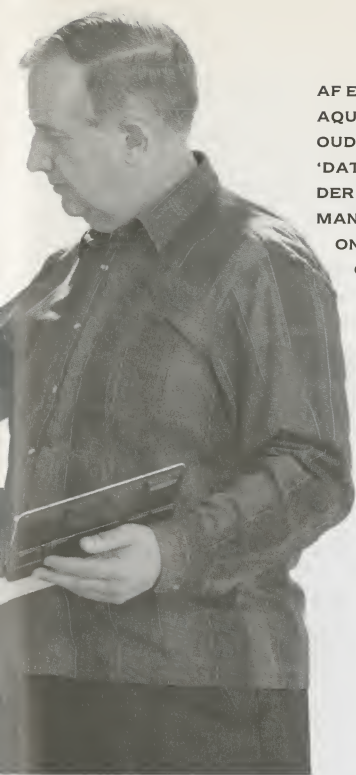

mee aan het ontwerp van de kernreactor voor de *Nautilus*, de eerste atoomonderzeeër.

Enige tijd later, toen hij gegevens over het personeelsbestand doornam, ontdekte hij de naam van de professor die hem had aangeraden niet op zending te gaan. De man werkte nu onder Richard, drie functiegroepen lager.

Broeder Scott heeft twaalf jaar voor admiraal Rickover gewerkt. In 1955 behaalde hij het equivalent van een doctorstiel in de kerntechniek aan de Oak Ridge School of Reactor Technology in de staat Tennessee. (Vanwege de geheime aard van het werk kon hem geen academische graad worden gegeven.) Broeder Scott heeft ook meegewerkt aan de ontwikkeling van de eerste commerciële kerncentrale in de Verenigde Staten.

In die tijd was broeder Scott president van een zeventigengroen en ringadministrateur. En toen, in 1965, op 37-jarige leeftijd, werd hij geroepen als zendingspresident in Argentinië. Wéér moest hij de keus maken tussen een zending en zijn carrière – en weer gingen er stemmen op die hem dringend aarraadden geen gehoor aan deze zendingsoproep te geven. Maar

AF EN TOE
AQUARELLEERT
OUDERLING SCOTT.
'DAT IS IN DE LOOP
DER JAREN ZIJN
MANIER VAN
ONTSPANNEN
GEWOREN',
ALDUS ZUSTER
SCOTT.

ook nu twijfelde hij geen moment, al leek het alsof hij zijn carrière op het spel zette. Als zendingspresident ondervond hij wederom hoezeer het Boek van Mormon zijn voortdurende inspiratiebron was. Hij gebruikte het dan ook vaak in zonevergaderingen en in zijn gesprekken met de zendingen. Hij was een efficiënte, medelevende zendingspresident. Een van zijn zendingen, Wayne L. Gardner, herinnert zich dat hij in een afgelegen gebied werkte en opdracht kreeg om een conferentie voor te bereiden. 'Alles ging fout', vertelt hij. 'Ik had een gebouw besproken waar we konden vergaderen, maar op het laatste moment werd de toezegging ingetrokken. Tegen de tijd dat ik eindelijk bij het vliegveld aankwam om de president op te halen, had hij al een poos staan wachten. Ik vergat de taxichauffeur te vragen om even te wachten, en er was geen enkele andere taxi te bekennen. We zaten dus vast daar, maar hoewel ik de frustratie in de ogen van de president kon zien, legde hij zijn arm om mijn schouders heen en verzekerde mij dat hij van me hield. Hij was zo geduldig en had zoveel begrip. Ik hoop die les nooit te vergeten.'

Toen de Scotts na hun zending terugkeerden naar Washington D.C., ging broeder Scott samenwerken met enkele vroegere collega's die een adviesbureau hadden opgericht dat gespecialiseerd was in de kerntechniek. In de kerk fungeerde hij als raadgever in een ringpresidium en later als regionaal vertegenwoordiger. In die periode werd de Washington-tempel voltooid en president en zuster Scott nodigden vele vrienden en kennissen thuis uit om de open dagen van de tempel bij te wonen. Een collega en zijn gezin lieten zich dopen, en ook een buurman en zijn gezin.

In 1977, acht jaar nadat hij als zendingspresident was ontheten, werd broeder Scott geroepen als lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Een jaar lang fungeerde hij als directeur van de afdeling priesterschapszaken en vervolgens als uitvoerend bestuurder in Mexico en Midden-Amerika. Drie van de zes jaar dat hij die functie bekleedde, woonde broeder Scott met zijn gezin in Mexico City.

Ouderling Scotts grote liefde voor de Latijns-Amerikanen werd nog groter toen hij opnieuw met hen samenwerkte. En die liefde werd beantwoord. De mensen beschouwden hem niet alleen als leider, maar evenzeer als vriend: iemand die niet alleen bereid was om te leiden, maar ook om te leren.

Op een zekere zondag in Mexico City zat ouderling Scott te luisteren naar een priesterschapsles. De leerkracht was geen geleerde en zijn les was niet volmaakt. Maar het was duidelijk dat hij van de Heer en zijn broeders hield en een nederig verlangen had om het evangelie met hen te delen. Een heilig gevoel vulde het vertrek.

Onder het luisteren ontving ouderling Scott een geestelijke bevestiging van de boodschap van die les, en enkele indrukken die voor hemzelf bestemd waren. Hij schreef ze op. Hij vertelt: 'Ik ontdekte dat ik kostbare waarheden had ontvangen die ik hard nodig had om een betere dienstknecht van de Heer te worden.' Die hele ochtend ging hij door met het opschrijven van de indrukken die overvloedig in zijn gedachten opkwamen. Die ervaring heeft zich sindsdien herhaald.

'Ik geloof niet dat mijn ervaringen met ingevingen anders zijn dan die van anderen', zegt hij. 'Maar ik geloof wel dat wij vaak niet luisteren naar die zo belangrijke leiding van de Geest omdat wij de eerste ingevingen die tot ons komen wanneer de nood hoog is of als antwoord op ons vurige gebed, niet opschrijven en er niet op reageren.'

Zodra hij weer terug was in Salt Lake City werd hij geroepen als directeur van wat wij nu de afdeling familiegeschiedenis

noemen. Een jaar later, in 1983, volgde zijn roeping in het presidium van het Eerste Quorum der Zeventig. In 1984 werd hij algemeen bestuurder van de afdeling familiegeschiedenis.

In de vier jaar die daarop volgden, werden er onder toezicht van ouderling Scott een aantal belangrijke veranderingen op die afdeling ingevoerd. Het hoeft ons niet te verbazen dat vele daarvan te maken hadden met de toepassing van de techniek, nu in de vorm van computers, om het familiehistorisch onderzoek te vereenvoudigen.

Een duidelijk signaal dat er een nieuwe koers ingeslagen zou worden was de verandering van de naam *genealogie in familiegeschiedenis*. Andere veranderingen waren het vereenvoudigen van de procedure om namen in te zenden voor tempelwerk; de leden duidelijk maken dat ze geen getrainde genealoog hoeven te worden, maar hen meer helpen met het vinden van namen van voorouders; het tempo van het microfilmen van de archieven over de hele wereld opvoeren; het inrichten van centra voor familiegeschiedenis over de hele wereld; en de decentraliseren van belangrijke functies.

De man die zoveel jaren van zijn leven aan de techniek heeft gewijd, wordt zichtbaar enthousiast als hij praat over familiehistorisch onderzoek met behulp van de computer. Zijn vrouw al evenzeer. 'Omdat Richards vader een bekeerling was,' vertelt ze, 'moesten alle gegevens van zijn voorouders worden opgezocht en al het tempelwerk voor hen worden gedaan. We hebben met zijn ouders samengewerkt om zijn stamboom uit te zoeken. En nu is het leuk om te zien wat we allemaal met een computer kunnen doen!'

Ouderling Scott ziet de veranderingen op de afdeling familiegeschiedenis allerminst als een persoonlijke verdienste. 'Ze zijn tot stand gekomen door de geïnspireerde plannen op lange termijn die destijds zijn vastgelegd door het Eerste Presidium en het Quorum der Twaalf', vertelt hij. 'Ik had gewoon het geluk tot die positie te worden geroepen nadat mijn voorgangers een geweldig fundament hadden gelegd – en ook het geluk de medewerking te hebben gehad van ervaren directeurs en toegewijde collega's. Ik heb al vaker met voortreffelijke mensen samengewerkt, maar ik heb nog nooit met zo'n uitzonderlijk toegewijd, bekwaam stel mensen mogen dienen, noch heb ik eerder de voortdurende de leiding van de Geest gevoeld dan tijdens deze zeer bijzondere ervaring op de afdeling familiegeschiedenis.'

Het is geen verrassing om te zien dat zuster Scott volkomen verdiept is in iets waar haar man zozeer bij betrokken is. 'Als

ik aan mijn vader denk,' zegt een van de dochters, 'denk ik meteen aan mijn moeder. Ik zie hoe mijn ouders als een team samenwerken.'

Ouderling Boyd K. Packer bracht de kracht van zuster Scott onder woorden toen hij haar man tijdens de oktoberconferentie van 1988 verwelkomde als lid van het Quorum der Twaalf: 'Hij wordt terzijde gestaan door zijn charmante vrouw, Jeanene, die qua geestkracht niet voor hem onderdoet.'

De eigenschap die ouderling Scott het meest waardeert in zijn vrouw is 'haar liefde voor de Heer en haar geestelijke instelling. Daarnaast is zij een toegewijde, hardwerkende en bewakende echtgenote, die het gezin altijd centraal heeft gesteld in haar leven. Bovendien,' voegt hij eraan toe, 'hebben we veel plezier samen.'

'Ja, dat is zo', beaamt zij met een glimlach. 'Hij is mijn beste vriend.'

Die hechte band valt meteen op. Humor speelt een belangrijke rol in hun huwelijk. 'We weten wanneer we ernstig moeten zijn en wanneer we pret kunnen maken', zegt hij. Ze plagen elkaar, maar het is een liefdevol plagen. Bewijzen van hun onderlinge genegenheid en van hun gevoeligheid voor elkaars behoeften vormen kostbare herinneringen voor hun kinderen.

'Een van Jeanene's gaven is om mij de indruk te geven, dankzij haar kunnen, dat ik iets goed kan, terwijl dat helemaal niet zo is', vertelt ouderling Scott. 'Neem dansen, bijvoorbeeld. Ik breng er weinig van terecht, maar zij kan het echt goed. En ze geeft toeschouwers ook nog de indruk dat ik weet wat ik doe! Op een keer hebben we zelfs een walswedstrijd gewonnen! Wie had dat ooit kunnen denken – het was de allereerste keer dat we samen walsten!'

In hun verkeringsstijd bleek dat ze allebei van jazzmuziek hielden. Tegenwoordig verzamelen ze ook Zuid Amerikaanse volksmuziek. Ook schilderen ze allebei graag. Het is een hobby die ze sinds hun huwelijk hebben ontwikkeld. Hij aquarelleert, terwijl zij pastellen maakt. Maar ze hebben er nu weinig tijd voor.

In overeenstemming met zijn technische aanleg is ouderling Scott thuis de klusjesman die alle mankementen verhelpt en zodoende fungeert als loodgieter, elektricien of automonteur. In de loop der jaren heeft hij diverse uitbreidingen in en aan hun huis ontworpen en uitgevoerd.

De Scotts hebben vijf kinderen die nog in leven zijn: Mary Lee is op zending geweest in Spanje, heeft haar doctoraal in toegepaste taalkunde gehaald aan de University of California

TOEN OUDERLING SCOTT
IN DE JAREN ZESTIG
ZENDINGSPRESIDENT WAS
IN ARGENTINIE, KREEG HIJ
TOESTEMMING OM TE
BEGINNEN MET
ZENDINGSWERK ONDER
DE QUECHUA-INDIANEN IN
ZUID-BOLIVIA.

(UCLA) en werkt op dit moment in Washington D.C.. Kenneth heeft een zending vervuld in Texas en woont in Phoenix (Arizona). Linda woont met haar man, Monte Mickle, en hun drie kinderen in Houston (Texas). David en Michael studeren nog.

Mary Lee vertelt dat zij altijd veel heeft gepraat met haar vader. 'Ik kon overal met hem over praten, en ik kon erop rekenen dat hij een en al begrip en liefde zou zijn, maar ook volkomen eerlijk.' In de tijd dat het gezin in Washington D.C. woonde, werkte ze een paar zomers vlak bij het kantoor van haar vader, waardoor ze op weg naar het werk samen naar bandjes van de algemene conferentie konden luisteren of gewoon gezellig praten. 'Mijn ouders zijn altijd mijn allerbeste vrienden geweest', voegt zij eraan toe.

Zij herinnert zich ook vele priesterschapszegens die zij in de loop der jaren van haar vader heeft ontvangen, en de brieven die hij haar heeft geschreven terwijl zij op zending was. 'Ze zijn als schriftuur voor me.'

De Scotts hebben vroeg in hun huwelijk twee kinderen verloren. Een dochtertje stierf vlak voor haar geboorte en zes weken later overleed hun tweejarig zoontje tijdens een hartoperatie. Ook al was het een moeilijke tijd, zo vertelt zuster Scott 'ons getuigenis is in die periode enorm gegroeid. Wij wisten dat het de wil van de Heer was. Achteraf verwonder ik me erover hoe goed we door die tijd heen zijn gekomen. Maar zulke verdrietige dingen brengen ook veel zegeningen met zich mee.'

De ervaringen die ouderling Scott in zijn leven heeft opgedaan – de prettige en de pijnlijke – zijn 'misschien wel de reden dat ik zo graag wil dat andere mensen de Heiland werkelijk gaan begrijpen en waarderen. Hij zou ons zo geweldig kunnen helpen als wij maar bereid zijn om zijn leringen na te leven. Het lijden en de eenzaamheid zouden zo verlicht worden als wij tot Hem kwamen!'

'Met een onvergetelijke tederheid en liefde en begrip' riep president Ezra Taft Benson ouderling Scott op 29 september 1988 als lid van het Quorum der Twaalf Apostelen. Twee dagen later, op 1 oktober, werd hij als zodanig gesteund.

'Mijn vrouw en ik hebben sinds die tijd veel gebeden', vertelt hij. 'Ik weet dat die roeping afkomstig is van de Heer. Ik weet ook dat er een groot verschil is tussen wat ik ben en wat ik verwacht wordt te zijn.

Dat is een verootmoedigend inzicht. Niemand zou het in zijn hoofd halen om in dit ambt te dienen zonder de verzekering van de steun en leiding van een liefhebbende God. De werkelijke macht komt van de Heer.' □

‘HEM INDACHTIG ZIJN’

Doel: ‘Gij [zult] al de geboden des Heren gedenken en die volbrengen’ (Num. 15:39).

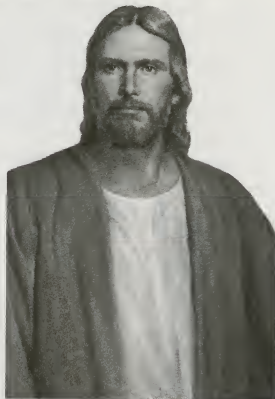
Zuster Jansen zat met een paar ernstige problemen. Ze had om hulp en gemoedrust geboden, maar de antwoorden leken uit te blijven. Op een dag die wel bijzonder frustrerend was, riep ze in haar gebed uit: ‘O God, waarom hebt U zich van mij afgewend nu ik uw hulp zo hard nodig heb?’

‘Op dat moment,’ herinnert zij zich, ‘kwam de stille, zachte stem in mijn gedachten, die scheen te zeggen: “Wanneer heb Ik je verlaten? Was Ik er niet toen . . . ?” Plotseling moest ik denken aan de talloze keren dat ik de hulp van de Heer had ontvangen en dat ik had gevoeld hoeveel Hij van mij hield. Ik was het die Hem niet indachtig was geweest.’

Bij tijd en wijle lijken we allemaal op zuster Jansen. In al ons getob met onze problemen denken we misschien niet aan alle keren dat de Heer ons geholpen en gezegend heeft.

Soms worden wij dermate in beslag genomen door onze dagelijkse beslommeringen dat we de Heer niet altijd indachtig zijn. Maar hoe kunnen we ‘Hem altijd indachtig zijn’? Wij kunnen dikwijls aan Hem denken en aan wat Hij van ons verlangt. Wij kunnen bidden, in de Schriften lezen en de geboden onderhouden. Wij kunnen denken aan onze zegeningen – uit het verleden en het heden – en onze Vader in de hemel danken voor zijn goedheid jegens ons.

In tijden van beproeving zullen wij het

DEL PARSONS

DE LEVENSWIJZE
VAN DE HEILIGEN MOET
DE ENIGE ZINVOLLE
GELOOFSUITING
WORDEN EN HET SYMBOOL
VAN ONZE VERERING.

misschien moeilijk vinden om onze zegeningen indachtig te zijn. Maar als het erop lijkt dat er in ons leven weinig recente bewijzen zijn dat God onze gebe-

den hoort en verhoort en wanneer we het gevoel hebben dat Hij ons vergeten is, dan kunnen we hetzelfde doen als Alma jr.: denken aan de zegeningen die hij en anderen van de Heer hadden ontvangen. (Zie Alma 36:27-29.)

Als we de vele keren indachtig zijn dat de Heer ons en anderen heeft gezegend, zullen we het vertrouwen kunnen opbrengen dat Hij ons zal *blijven* zegenen als wij tot Hem bidden en zijn leiding zoeken.

In deze tijd, nu wij door zoveel kwaad worden omringd, moeten we meer dan ooit de Heiland indachtig zijn en Hem volgen. Zoals Helaman eens heeft gezegd: ‘Bedenkt, bedenkt, dat gij op de rots van onze Verlosser, de Christus, de Zoon van God, uw fundament moet bouwen’ (Hel. 5:12). Met Christus als ons ‘fundament’ is er geen moeilijkheid die we niet het hoofd kunnen bieden, geen beproeving die we niet kunnen doorstaan.

Suggesties voor de huisbezoeksters

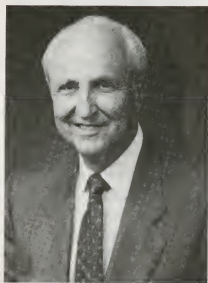
1. Eén van u beiden, of de zuster die u bezoekt, wil misschien vertellen hoe de Heer u in een bepaalde periode geholpen heeft.

2. Bespreek hoe wij de Heiland in ons dagelijks leven indachtig kunnen zijn en spoor de zuster die u bezoekt aan om dat te doen op manieren die haar aanspreken.

(Voor meer materiaal over dit onderwerp, zie *Hulpboek voor de gezinsavond*, de lessen 2, 4, 6-7, 9-14, 16, 26, 31.)

Van het gebiedspresidium

Ben ik een goede zending?

Ouderling Albert Choules jr.,
tweede raadgever in het
presidium Gebied Europa

President David O. McKay heeft onze zendingplicht aanvankelijk beknoot onder woorden gebracht, maar iedere profeet na hem heeft er geen twijfel over laten bestaan dat 'ieder lid een zending behoort te zijn'. Het was niet zomaar een uitspraak. President Ezra Taft Benson heeft president Spencer W. Kimball geciteerd om aan te geven hoe ernstig wij deze plicht behoren op te vatten.

President Benson zei: 'Onze leden moeten hun plicht tot zendingswerk gaan begrijpen en het dan doen. Ik onderschrijf de woorden van president Spencer W. Kimball volledig: "Geloven wij werkelijk in openbaring? Waarom dan kunnen wij de openbaring aan de profeet en president David O. McKay, waarmee hij de kerk en de wereld het belangrijkste devies 'Ieder lid een zending' gaf, niet ten volle aanvaarden als het

woord van God? Hoe zal de Heer zijn werk anders tot stand brengen dan door middel van zijn heiligen die zich hebben verbonden Hem te dienen? U en ik zijn zo 'n verbond aangegaan. Zullen wij dit heilige verbond eren?' (Bijeenkomst voor regionale vertegenwoordigers, Salt Lake City, 30 september 1977.)

Zullen wij dit verbond eren? Volgen wij onze profeten en doen wij datgene wat zij ons gevraagd hebben? Dat willen we allemaal en we proberen het ook. Hoe kunnen we weten of we ons goed van deze plicht kwijten? Misschien door na te gaan in hoeverre we bezig zijn met datgene wat zij ons gevraagd hebben te doen.

'Vaders, schaar uw gezin om u heen', heeft president Kimball gezegd. Daarna vroeg hij de vaders met hun gezin een lijst op te stellen van mensen die gevraagd kunnen worden de lessen van de zendingen te volgen. Ga daarna als gezin op de knieën en vraag uw Vader in de hemel wie van die mensen gevraagd kan worden. Wat een prachtige gelegenheid om in gebed verenigd te zijn en God te vragen ons te helpen de profeet te volgen en een paar van zijn kinderen uit te

nodigen om met zijn evangelieplan kennis te maken! Velen getuigen van grote geestelijke zegeningen die voortvloeien uit die ervaring met het gebed. Hebben we het allemaal geprobeerd? Zo nee - probeer het. Zo ja, doe het weer.

Als deze vraag beantwoord is - en dat zal ze als ze in nederig gebed gesteld wordt - benadert u de personen in het vertrouwen dat God u zal helpen. Nodig ze uit bij u thuis kennis te maken met de zendingen. Zij zullen de geest van de zendingen voelen. Zij zullen de geest van uw thuis voelen. Als ze niet ingaan op uw vraag, laat u ze niet vallen. Na verloop van tijd zult u voelen dat u hen nogmaals kunt vragen. Maar blijf hun vriend. Sluit ook met anderen vriendschap.

Als ze op de uitnodiging ingaan, pakt u een datum waarop zij bij u thuis komen. Zorg er in samenwerking met de zendingen voor dat het een fijne avond wordt. Niet alleen voor uw vrienden, maar ook voor u en uw gezin.

Bezinnen we ons op de manieren waarop we met iemand die we kennen of voor het eerst ontmoeten over het evangelie kunnen praten? We hoeven mensen niet eeuwig voor te bereiden

voor ze te kunnen vragen de zendingenlessen te volgen. Velen nemen bij de eerste kennismaking een Boek van Mormon aan of maken een afspraak met de zendingen. Soms als we op reis zijn. Soms als we aan het winkelen zijn. We moeten het gewoon vragen.

Gaan we met de voltijdzendingen mee om anderen te onderwijzen? U hebt zoveel meer levenservaring die de doorslag kan geven. Wat een zegen zal het zijn als u de geest van zendingswerk mee naar huis neemt nadat u de zendingen een avond geholpen hebt!

Bereiden we onze zoons voor op hun zending? President Kimball heeft gezegd: 'Iedere jongeman behoort op zending te gaan.' Dat is zo. Laten we er op toezien dat elke jongeman zich voorbereidt. En laat ook elk echtpaar zich voorbereiden op een zending na hun pensionering. Echtparen kunnen zoveel goeds doen en ze zijn nodig.

Ben ik een goede zending? In het licht van het voorgaande kunnen we ons afvragen:

1. Bidden mijn gezin en ik over iemand die de lessen wil volgen?
2. Vraag ik mensen die ik ontmoet te luisteren?
3. Laat ik de zendingen de

lessen bij mij thuis geven?
4. Ga ik met de zendingen mee om iemand te onderwijzen?
5. Bereid ik mijn zoons voor op hun zending?
6. Bereid ik mijzelf voor om na mijn pensioen op zen-

ding te gaan?

Als we deze vragen beantwoorden weten we hoe we ervoor staan en hoe we meer kunnen doen. De Heer zal ons zegenen als we doen wat Hij en zijn profeten ons vragen. ■

Van de gebiedsvertegenwoordigsters van de algemene besturen

Wie bent u?

In het kinderprogramma in de avondmaalsdienst dat eind vorig jaar in de units gepresenteerd is, werd keer op keer de eenvoudige en indringende vraag gesteld: 'Wie ben ik?'. Het antwoord dat volgde: 'Ik ben een kind van God.' Dat is een mooi en belangrijk gegeven dat aan de kinderen onderwezen kan worden. Maar hoe staat het met ons? Moeten wij als zusters in de kerk niet de tijd nemen om dezelfde vraag te overwegen? Wat is mijn eeuwige rol en bestemming als kind van God, welke specifieke verantwoordelijkheid heb ik? Wij zijn gezegend met bepaalde rechten en voorrechten, maar ook met vele talenten en taken, en hebben de verplichting te onderzoeken wat onze mogelijkheden zijn, waar we kunnen dienen, hoe we kunnen groeien. In deze wereld waarin de veranderingen elkaar snel opvolgen, worden er steeds hogere eisen gesteld aan de vrouw. Overal gaan stemmen op die ons proberen weg te leiden naar vreemde en onbekende ge-

Dorothea S. Condie

bieden met de belofte van een gemakkelijker leven, grotere vrijheid en permanent geluk. Hoe weet ik welke weg ik moet nemen en aan welke stemmen ik gehoor kan geven? Alleen in het evangelielicht kunnen wij de juiste keuzedoelen en weten welke rollen wij moeten vervullen.

President Kimball heeft een paar jaar geleden tot de zusters van de kerk gesproken en daarbij het volgende gezegd over de rol van de vrouw.

'Houd in gedachten, lieve zusters, dat de eeuwige zegeningen die binnen uw bereik zijn door uw lidmaatschap in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, veel gro-

ter zijn dan elke andere zegening die u kunt ontvangen.

'U kunt in deze wereld geen grotere erkenning krijgen dan erkend te worden als een vrouw Gods. Er kan u geen grotere status gegeven worden dan een dochter van God te zijn die waar zusterschap, waar vrouwen zijn en waar moederschap, of andere taken waarin zij anderen tot zegen is, ervaart.'

De wereld kan veranderen, maar het evangelie van Jezus Christus verandert niet. Hetzelfde geluk dat Eva ervoer bij het vervullen van haar rol als 'Moeder van alle levenden' kan ons in deze tijd nog steeds ten deel vallen als we het plan dat God ons gegeven heeft, navolgen.

Behalve de taken van het moederschap en zusterschap heeft de moderne vrouw meer dan ooit tevoren de gelegenheid zich fysiek, intellectueel en spiritueel te ontwikkelen. Het is van belang dat we ons goed laten informeren, dat we belezen zijn en een goede opleiding hebben; we moeten elk talent gebruiken en ontwikkelen tot voordeel van onszelf en anderen. De vrouwen in de kerk hebben zoveel talenten, iedere zuster heeft iets te bieden, iets om haar leven en dat van een andere zuster te verrijken. President Kimball heeft de navolgende bemoeiende woorden gesproken:

'U zult een betere moeder en echtgenote zijn, zowel nu als in het hiernamaals, als u de vaardigheden ontwikkelt

die u zijn gegeven en de talenten gebruikt waarmee God u gezegend heeft.'

Zuster Camilla Kimball zei het zo: 'Ik ben van mening dat een ieder van ons de aanleg heeft om op een bepaald gebied iets bijzonders te doen. De mogelijkheden voor vrouwen om zich te onderscheiden zijn beter dan ooit tevoren. Wij behoren vindrijk en ijverig te zijn, ons te ontplooiën. Houd u ver van zelfmedelijden en probeer boven uzelf uit te stijgen. Iedereen heeft problemen. De uitdaging is leren omgaan met de problemen en uit het leven een volle mate van blijdschap te krijgen.'

Zuster Kimball is een groot voorbeeld van waar vrouw-zijn geweest, en een voorbeeld van dienstbetoon, van algemene ontwikkeling, van het zoeken naar nieuwe mogelijkheden en van het ervaren van blijdschap. Ook wij kunnen blijdschap vinden in onze taken en anderen helpen diezelfde blijdschap te ontdekken. Laten we het goede in ons leven zoeken en het goede in de wereld. Jezus zei ons in Johannes 10:10: 'Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed.' Overvloed betekent een rijk leven te hebben, rijk aan geluk, rijk aan goede werken, rijk aan hoop, rijk aan vrede, en rijk aan liefde. Als we de Heiland volgen, zijn leringen in ons leven verweven en in harmonie met de gepoënteerde evangelie-waarden heen, zullen we onze plaats in de wereld vinden en weten wat onze

roeping is. De Heer heeft ons beloofd dat zijn Geest ons zal verlichten als we Hem maar volgen. Zijn profeten hebben ons voortdurend gewezen op die zegen in ons leven. President Harold B. Lee heeft gezegd: 'Als we het evangelie naleven, zal de Heer ons leiden – door een

persoonlijke verschijning, of door zijn stem, of door in onze gedachten tot ons te spreken, of door indrukken op onze ziel.'

De woorden van president David O. McKay zijn in het bijzonder mooi: 'Reine harten in een rein thuis zijn altijd op fluisterafstand van de hemel.'

Jeugdconferentie Ring Apeldoorn

Jürgen Reimer

Dit jaar werd de jeugdconferentie weer bij dezelfde plaats, namelijk Het Harde, en op hetzelfde terrein gehouden. Alles in de buurt was zo'n beetje bekend.

Het was jammer dat de opkomst gehalveerd was door de ringplitsing. Daardoor raak je veel vrienden en vriendinnen uit het oog.

Er was besloten met ingang van deze jeugdconferentie de organisatie bij toerbeurt in handen van een wijk of gemeente te geven. Deze eerste keer nam de Gemeente Leeuwarden die voor haar rekening.

Ondanks de ringsplitsing waren er toch nog 40 jongeren, en als diegenen die thuis bleven omdat ze een kleine opkomst verwachtten, de volgende keer nu ook komen, wordt het weer als vanouds. Ze zijn van harte welkom.

Het eten was dit keer voortreffelijk verzorgd door zuster Mulder en zuster De

Bruïne, die goed en voldoende kookten.

Er werd begonnen met een kennismakingsspel met persoonlijke eigendommen, iedereen bleek elkaar al vrij goed te kennen. 's Middags kregen we een schitterende

les van broeder H. Noot. Hij wist een ontspannen sfeer te creëren, waarin we vrij over ons geloof konden discussiëren en elkaar konden laten delen in onze ervaringen. 's Avonds was er een dansavond, waarop je eens lekker uit je bol kon gaan. Voor de nachtbrakers onder ons was er een nachtwandeling over de hei en door het bos, waar alles vochtig was, zodat we onder de modder en viezigheid terugkwamen, maar dat kon de pret toch echt niet drukken.

De volgende ochtend bleek opstaan meer problemen op te leveren. Daar kwam nog bij dat het pijpstelen regende, waardoor ons dienstbetoenproject op de hei letterlijk in het water viel. De leiding besloot het uit te stellen tot de middag. Ze ving deze tegenslag goed op en organiseerde binnen een paar

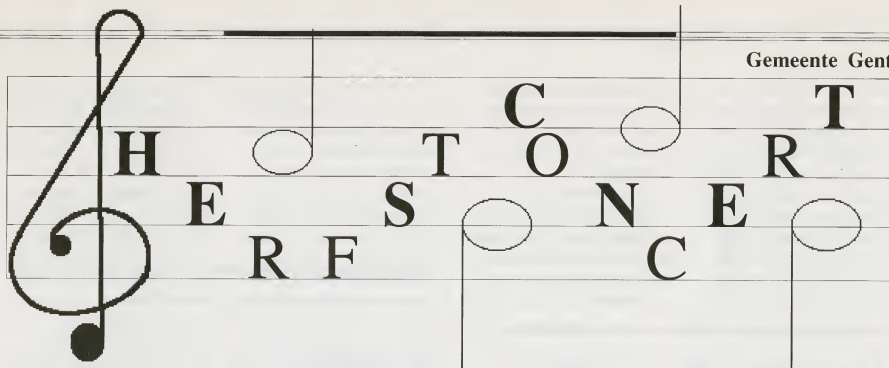
leuke spelletjes om de tijd te vullen. Gelukkig was het snel droog en konden we alsnog de hei op. 's Middags werd er gesport; zo was er ondermeer een hindernisloep. 's Avonds werd er een komische videofilm vertoond, waarna broeder R. Scholten ter afsluiting een verhaal vertelde. Daarna waren sommigen zo verstandig te gaan slapen, terwijl anderen rustig bleven zitten om deze nacht nog wat langer te laten voortduren en de volgende ochtend bijzonder veel moeite met opstaan te hebben.

Maar toen was het dan toch zaterdag. Iedereen nam afscheid van elkaar en ging op weg naar huis. Er was een einde gekomen aan een grandioze jeugdconferentie.

Ik wil met name de Gemeente Leeuwarden bedanken voor de goede zorgen. Het was een succes!

De jongeren uit de Ring Apeldoorn in het kamphuis in Het Harde.

Patrick D'Hooge

Die Müß ist klein, der Spass ist gross', heeft Goethe gezegd, ofwel: het is een kleine moeite en het geeft veel plezier.

Deze gedachte moet heel wat mensen beziel hebben toen ze besloten op 20 oktober j.l. naar het herfstconcert van de Gemeente Gent te gaan.

Een mooi aangeklede kapel, verrijkt met een enthousiast publiek, vormde een levend decor voor een grote schare artiesten die een keurcollectie aan mooie melodieën vertolkten.

Van de klassiek romantische Mozart tot het meeslepende en hartverwarmende 'My Way', werd een repertoire gebracht door zangers en zangeressen die het verdienen om aandachtig te worden beluisterd. Zelfs Calliope, de muze met de wondermooie stem, zou het niet beter hebben gedaan.

Bij de een bracht een lied een glimlach van herkenning, de ander fluisterde de naam van de componist die het geschreven heeft.

Zoals de herfst een ongekende kleurendiversiteit kent, zo bracht de betoverende wereld van de piano, de dwarrelende noten van de dwarsfluit, het lenige ritme van de gitaar en de

meeslepende klanken van de viool, een eindeloos luistergenot.

Dit fijne concert werd afgesloten met de gevoelige vertolking van het lied 'Give Us This Day Our Daily Bread'.

Maar laten we ten slotte een woord van dank uiten aan de organisatoren van deze avond. Zij gingen smaakvol te werk bij de samenstelling van dit verrukkelijke muzikale menu. ■

Wegbanersfeest 1989 Ring Den Haag

Zuster T. C. van Reijn-van de Kuip

Het thema van het jeugdwerk is: 'En al uw kinderen zullen door de Here worden onderwezen; en groot zal de vrede van uw kinderen zijn' (3 Ne. 22:13).

Veel ouders en jeugdwerkleerkrachten hebben gehoor gegeven aan dit gebod en hebben hun kinderen de evangeliebeginselen onderwezen. Daarom kon ook op 7 oktober van het vorig jaar het jaarlijkse wegbanersfeest worden gehouden in het kerkgebouw te Haarlem.

De wegbaners zijn onze jonge broeders die volgend jaar het jeugdwerk zullen verlaten en dan de Aäronische priesterschap zullen gaan versterken. Dat betekent weer zoveel meer priesterschap in de Ring Den Haag!

Er waren in totaal elf wegbaners op het feest: Sander Dijkmans en Martijn Decker uit Haarlem (Martijn was die dag nog jarig ook!), Rolf van der Grift uit Den Helder, Jeroen Dubbeld uit Alkmaar, Dwayne de Meij en Richard Hoorn uit Delft, Daniël Rutten en Jan Prins uit Leiden, Robert Panhuijzen uit Zoetermeer en Micha Spanjerberg en Casper van der Put uit Gouda.

Niet alleen was iedere jongen op het feest uitge-

nodig, maar ook zijn ouders, zijn jeugdwerkpresident, zijn leerkracht en zijn bisschop of gemeentepresident. Tevens waren president J. van Oudheusden,

Grift (vorig jaar zelf gast op het wegbanersfeest) in de keuken heerlijk te kokkellen om een Indisch etentje klaar te maken.

Na afloop van de instruc-

Hoornweg dat voorgedaan had mochten alle jongens dat ook proberen en sommige natuurtalenten lukte dat ook nog!

Daarna was het tijd voor

De wegbaners van de Ring Den Haag

president van de Ring Den Haag, broeder P. Jansen, jongemannenpresident, en broeder H. Heinrichs, hogeraadsadviseur van het jeugdwerk, aanwezig.

Al met al waren er zo'n 50 aanwezigen.

Terwijl achtereenvolgens president Van Oudheusden, broeder Jansen en broeder Heinrichs de jongens iets vertelden over het belang van het priesterschap, stonden meesterkok J. van Reijn, superkok M. Bulte en leerlingkok Bas van der

tie gingen we allemaal naar de recreatiezaal, waar de speciale gast van dit feest, broeder A. Hoornweg uit Rotterdam-Noord, al op ons stond te wachten. Broeder Hoornweg is musicus en speelt in het Rotterdams Philharmonisch Orkest. [Zie ook blz. 8-9.] Na een kenningsmakingsspel vertelde deze broeder iets over zijn trompetten - zijn werk is tevens zijn hobby. Zelfs uit een tuinslang met trompetmondstuk wist hij muziek te krijgen. Nadat broeder

de maaltijd. De koks hadden in de keuken echt hun best gedaan en het smaakte allemaal prima. Na ijs met slagroom hebben we nog 'Ik wil diaken worden' gezongen. Daarmee kwam er een eind aan het feest.

Nogmaals wil ik allen bedanken die aan dit feest hebben meegewerkt om het tot een succes te maken.

(Zuster Van Reijn is lid van de Wijk Haarlem en jeugdwerkpresidente van de Ring Den Haag.) ■

Summiteers trekken erop uit

Een summiteer (gevorderde) is een jonge vrouw die zich verder bekwaamt in het overleven in de natuur nadat zij haar anjer-certificaat (vier jaar kampeervaardigheid) heeft behaald. De jonge vrouwen gaan in zo'n kamp dus dieper in op de stof die al eerder behandeld is en zij passen het geleerde ook toe. De mate van primitiviteit en de vorm waarin het summiteerskamp wordt gegoten, wordt in overleg met de jonge vrouwen bepaald en zij hebben een werkzaam aandeel in de uitvoering van de plannen. De Ring Den Haag is erop uit er een traditie van te maken dat er in de herfstvakantie een summiteerskamp wordt gehouden. Vorig jaar konden wij met onze ervaren kampeersters trekken in de Ardennen, dit jaar zijn we op 16, 17, 18 oktober gaan trekken met huijkarren. Hiernaast vertellen de summiteers zelf hoe zij de trektocht hebben beleefd.

V.l.n.r.: Sylvia Weening, Marijke Keuter, Marliese Keuter en Marrit Bulte.

V.l.n.r.: Rineke de Bruijn, Jo-Ann van Oudheusden, Renate Bijkerk en Sandra Jansen. Erika Kleinmoedig ontbreekt op de foto's, omdat zij aan de andere kant van de lens stond.

Wij zijn met negen meiden en twee huifkarren met paarden drie dagen gaan trekken door Drenthe.

Rob Lefrandt kwam elke avond even kijken hoe wij het maakten en of wij nog leefden.

Met het weer hebben we zeker geboft. We willen hierbij iedereen bedanken die voor ons heeft gebeden - we voelden de bescherming in alle opzichten.

We hebben 's nachts bij echte boeren en boerinnen op het land gesnurkt. Alleen

de paarden hielden zich met andere zaken bezig, zoals het gras 'maaïen' en bemes- ten en onze wagen 'wiegen' als ze jeuk hadden door er tegen aan te gaan schuren. Reken maar dat het hierbo- ven (op het platteland in het Noorden) anders ruikt dan bij ons in de steden.

Wij weten nu ook precies van welke paddestoelen we af moeten blijven (de veilig- ste weg: alle paddestoelen).

We kunnen nu ook net als Jan Pelleboer het weer voorspellen. Op een graadje

of 10 wordt niet gelet bij ons.

We weten nu ook beter hoe we de natuur kunnen gebruiken - niet alleen bij het voorspellen van het weer, maar ook bij het zoe- ken naar voedsel en het oriënteren.

Ondanks de kleine groep hadden we het echt heel gezellig.

De groeten van de summiteers: Jo-Ann van Oudheusden, Marrit Bulte, Sylvia Weening, Marliese

Keuter, Renate Bijkerk, Sandra Jansen, Erika Kleinmoedig en Marijke Keuter, en van Rineke de Bruijn. ■

'Liefde voor de muziek houdt je op de been'

Ellen Hoppen in gesprek met Arto Hoornweg.

'Een interview met mij, voor *De Ster?* Hoezo? Is dat wel interessant?' Deze reactie typeert Arto Hoornweg, trompettist in het Rotterdams Philharmonisch Orkest en lid van de Wijk Rotterdam-Noord. Het is een bescheiden maar zelfverzekerd man, 32 jaar oud, onderdehand drie jaar lid van de kerk en pas getrouwd met Femke Onstein uit de Wijk Haarlem.

Hij is geboren, zoals hij zelf zegt, 'in een prima ge-

zin' (een uitspraak die doet denken aan Nephi), met ouders die het heel belangrijk vonden dat hun twee zoons een brede opvoeding genoten en van de straat af werden gehouden. Vandaar dat er naast de schoolopleiding veel aan sport en ook aan muziek werd gedaan. Moeder Hoornweg voelde het als een gemis dat zij als jong meisje niet in de gelegenheid was geweest haar liefde voor de muziek te ontwikkelen en wilde dat

haar kinderen die kans wel kregen. Omdat vader Hoornweg trompet speelde als hobby, heeft de kleine Arto nooit een ander instrument overwogen. Hij begon als achtjarige. Toegegeven, eerst vond hij er niets aan, maar het werd alras een zeer intensieve hobby: via de Rotterdamse Muziekschool speelde hij al vlug in allerlei ensembles en orkestjes. 'Je merkte steeds dat je cruit sprong', vertelt hij.

Na het basisonderwijs

ging hij naar de HAVO voor muziek en ballet, een school waar de muziekopleiding en de normale vakken geïntegreerd zijn en die een vooropleiding vormt voor het conservatorium. Het was in die jaren een kleine school met 120 gemotiveerde leerlingen. 'Het was een heerlijke tijd.'

Vervolgens stroomde hij met 17 jaar door naar het conservatorium. Tijdens zijn 6 jaar daar speelde hij regelmatig mee in het RPhO

DE KINDERSTER

90STE JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

FEBRUARI 1990

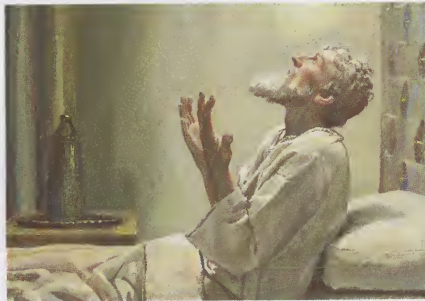
LEHI WAARSCHUWT HET VOLK

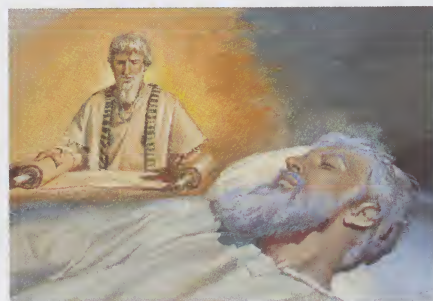
De meeste mensen in Jeruzalem waren slecht. God stuurde profeten om hun te zeggen dat zij zich moesten bekeren. Maar de mensen wilden zich niet veranderen. Zij hadden een hekel aan de profeten (zie 1 Ne. 1:1-4).

Lehi geloofde de profeten wel. Hij bad dat de mensen zich zouden veranderen (zie 1 Ne. 1:5-6).

Lehi kreeg een visioen. Hij zag God en heel veel engelen. De engelen zongen en prezen God (zie 1 Ne. 1:7-8).

In zijn visioen kreeg Lehi een boek, waarin hij las wat er in de toekomst zou gebeuren. Hij las dat Jeruzalem verwoest zou worden, omdat de mensen zo slecht waren (zie 1 Ne. 1:9-13).

Lehi zei de mensen dat Jeruzalem zou worden verwoest. Hij vertelde hun over de komst van Jezus. De mensen werden boos en probeerden Lehi te doden. Maar de Heer beschermde hem (zie 1 Ne. 1:18-20).

LEHI VERLAAT JERUZALEM

De Heer was tevreden over Lehi en sprak met hem in een droom. Hij zei tegen Lehi dat hij met zijn gezin Jeruzalem moest verlaten. Lehi luisterde naar de Heer (zie 1 Ne. 2:1-3).

Lehi's gezin nam levensmiddelen en tenten mee. Ze lieten hun huis en hun goud en zilver in Jeruzalem achter en trokken de wildernis in (zie 1 Ne. 2:4).

De vrouw van Lehi heette Sariah. Ze hadden vier zoons: Laman, Lemuël, Sam en Nephi (zie 1 Ne. 2:5).

Na drie dagen zetten ze bij een rivier hun tenten op (zie 1 Ne. 2:6).

Lehi bouwde een altaar van stenen en bracht een offer aan God. Hij bad en dankte de Heer dat zijn gezin van de vernietiging gered was (zie 1 Ne. 2:7).

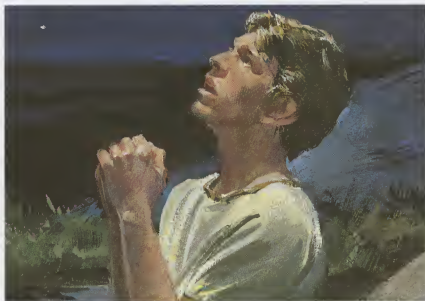
Lehi vertelde Laman en Lemuël dat zij getrouw moesten zijn in het onderhouden van Gods geboden (zie 1 Ne. 2:8-10).

Laman en Lemuël dachten dat hun vader gek was omdat ze uit Jeruzalem weggingen en hun rijkdommen achterlieten. Zij geloofden niet dat Jeruzalem verwoest zou worden (zie 1 Ne. 2:11-13).

Nephi wilde Lehi geloven. Hij ging bidden om te weten te komen of zijn vader de juiste beslissing had genomen om Jeruzalem te verlaten (zie 1 Ne. 2:16).

Jezus Christus verscheen aan Nephi en vertelde hem dat Lehi de waarheid sprak. Nephi geloofde het en was niet opstandig zoals Laman en Lemuël (zie 1 Ne. 2:16).

Nephi vertelde zijn broers wat Jezus hem had verteld. Sam geloofde Nephi, maar Laman en Lemuël wilden hem niet geloven (zie 1 Ne. 2:17-18).

De Heer beloofde Nephi dat hij door zijn geloof gezegend zou worden. Hij zou de leiding over zijn broers hebben (zie 1 Ne. 2:19-22).

DE MACHT VAN HET GEBED

OUDERLING J. THOMAS FYANS

Meer dan honderd jaar geleden stuurde president Brigham Young een gezin naar een afgelegen plaatsje in Arizona om vrede met de Indianen te sluiten.

De vader van het gezin was voor de kerk op pad toen hij de ingevangene kreeg dat er thuis iets aan de hand was. Hij ging meteen naar huis en kwam daar om ongeveer 4 uur 's morgens aan. Zijn vrouw zat met de baby op schoot. De baby was in een open vuur gevallen en was ernstig verbrand.

De vader nam de kleine in zijn armen en gaf haar een zegen. Hij beloofde haar dat ze zou blijven leven, dat ze niet misvormd zou zijn en dat ze eens voor de prominenten der wereld zou zingen.

Het meisje bleef leven en was niet misvormd. Ze groeide op, stichtte een gezin, en zong in het Morris Tabernakelkoor. De machten des hemels hadden dit meisje het leven teruggegeven. En dat lieve meisje, dat haar leven aan de macht van het gebed dankte, groeide op en uit haar werd ik geboren. Ze was mijn moeder. □

Naar een toespraak uitgesproken aan de Brigham Young University.

MUZIEK MAKEN VOOR DE KERK

PAT GRAHAM

Want Mijn ziel schiept behagen in het gezang des harten; ja, het gezang der rechtvaardigen is een gebed tot Mij (Leer en Verbonden 25:12). Over de hele wereld herkennen mensen het geluid van het tabernakelorgel in Salt Lake City. Als je naar een video-opname van de algemene conferentie kijkt, zie je achter de sprekers altijd de grote orgelpijpen. Dit prachtige orgel werd door Joseph Ridges gebouwd en voor het eerst tijdens de oktoberconferentie in 1867 bespeeld.

Het orgel maakt geluid als er lucht door de pijpen stroomt. Door ronde knoppen, of registers, uit te trekken, zet je bepaalde pijpen open en kan je verschillende geluiden maken: een trompet, een snaarinstrument, of een fluit. Je kunt veel verschillende combinaties maken.

Vlak boven de vloer zitten pedalen waarmee je hele lage geluiden kan maken. Als de organist die geluiden

wil maken, duwt hij de pedalen met de punt of de hiel van zijn voet in. Je hebt ook pedalen waarmee je het orgel hard of zacht kan laten spelen. Het orgel gaat ook harder spelen als je meer registers uittrekt. Het orgel heeft vijf toetsenborden, of manualen. De organist kan met beide handen op één toetsenbord spelen, of op twee toetsenborden tegelijk. Het is heel moeilijk om muziek te lezen en tegelijkertijd met twee handen en voeten te spelen en de registers en de toetsenborden te kiezen – en dan ook nog eens te letten op de dirigent! Het orgel is niet zo lang geleden gemoderniseerd, zodat je nu met één knop een hoop verschillende registers kunt kiezen.

Veel musici in de kerk kwamen uit Groot-Brittannië. Joseph Daynes, organist en componist, en Evan Stephens, dirigent en componist, zijn twee mannen uit Groot-Brittannië die op muzikaal gebied veel voor de kerk hebben gedaan.

JOSEPH J. DAYNES

Toen Joseph Daynes zestien jaar oud was, werd hij benoemd tot tabernakelorganist. Hij was klein voor z'n leeftijd, en hij was een beetje bezorgd omdat hij moeilijk bij de pedalen kon. Maar daar vond hij wat op: hij

bond stukken kurk onder z'n schoenen!

Toen Joseph elf was, emigreerde het gezin vanuit Engeland naar Salt Lake City. Het grootste deel van de reis over de vlakke heeft hij gelopen, met een klein orgel op z'n rug gebonden. Al toen hij vier was had hij laten zien dat hij veel muzikaal talent had, en hij heeft veel lofzangen en marsen voor de kerk geschreven. Twee van zijn kinderliedjes zijn 'Laat de kind'ren komen vrij' (*Zing maar mee*, B-14)

en 'Kind'ren van de heil'gen Zions' (*Zing maar mee*, B-84).

Het gezin waar Evan Stephens in opgegroeid is, kwam uit Wales. Toen hij twaalf was, werd hem gevraagd in het koor te zingen. Evan leende muziekboeken en leerde zichzelf lezen, spelen en muziek schrijven. In 1890 werd hem gevraagd het Tabernakelkoor te leiden. Er staan veel lofzangen van Evan Stephens in het

EVAN STEPHENS

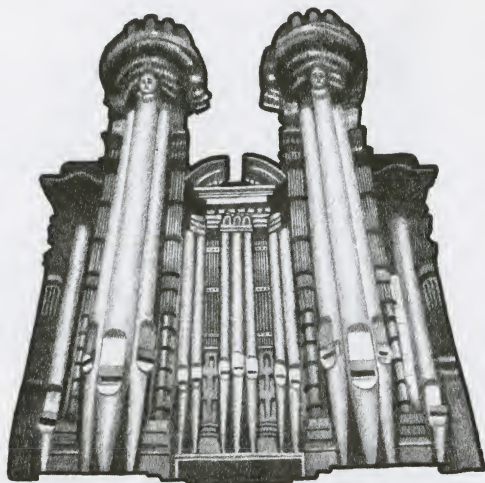
zangboek, en vijf van zijn kinderliedjes in *Zing maar mee*. Liedjes die ook nu nog door kinderen gezongen worden zijn 'O stralende morgen' (*Zing maar mee*, G-9) en 'Laat ons lief zijn voor de ander' (*Zing maar mee*, B-68). □

INSTRUCTIES

1. Knip de organist, de bank, de dirigent, het podium, het orgel en de pijpen uit.
2. Zet de bank boven de pedalen. Zet de organist op de bank, met zijn handen op twee toetsenborden van het orgel.
3. De dirigent staat op het podium en gebruikt een stokje zodat het koor zijn aanwijzingen beter kan zien.
4. Kijk naar een video-opname van een algemene conferentie en let op de naam van de dirigenten en de organist.
5. Zing liedjes, of laat iemand liedjes zingen die geschreven zijn door Joseph Daynes of Evan Stephens.
6. Organiseer een orgeldemonstratie in de kapel. Vraag de organist of iemand anders om de kinderen te laten zien hoe het orgel werkt en de onderdelen ervan aan te wijzen.
7. Organiseer voor de oudere kinderen een 'componistenjacht' in *Heilige lofzangen* of *Zing maar mee*. De klas

kan opdracht krijgen alle liederen te vinden die geschreven zijn door een bepaalde componist.

Pijpen

Organist

Orgel

Toetsenborden

Registers

Dirigent

Podium

Pedalen

Bank

JENAE S. WESTHOFF

VAN VRIEND TOT VRIEND

UIT EEN GESPREK VAN MELVIN LEAVITT MET OUDERLING F. ENZIO BUSCHE
VAN HET EERSTE QUORUM DER ZEVENTIG

Ik kan me nog goed herinneren dat we vlakbij Dortmund woonden. We hadden ongeveer 4 hectare grond om ons huis, met heel veel bomen, en we speelden altijd in de tuin en het bos. Mijn vader was een lieve, zorgzame en begripvolle man. Hij had voor ons een speelhuisje met een rieten dak gebouwd.

'Er was toen nog geen televisie, dus mijn vier zussen en ik leerden om onze fantasie te gebruiken. Ik had een treintje op een rails en ik stelde mezelf in de locomotief voor. Ik was de machinist! Ik maakte alles mee wat de machinist zou meemaken. Kleine stukken karton werden een grote tunnel. En de lichten! Ik kon niet wachten tot het donker was, zodat ik de kleine lampjes van de trein kon aandoen. Mijn hele wereld speelde zich in die kamer af.

'Ik hield ook erg veel van lezen. Mijn lievelingsboeken waren sprookjes. Ik las alle verhalen van de broeders Grimm en van Hans Christiaan Andersen. Die verhalen namen me mee naar een andere wereld, naar een andere tijd – naar een tijd van koningen en koninginnen, prinsesjes en prinsessen.

'We hadden een radio die in een kast was opgeborgen. Als mijn vader thuiskwam en tijd had, nam hij de sleutel, opende de kast en pakte de radio er uit zodat we er allemaal naar konden luisteren. Dat vond ik een van de leukste dingen, om naar dat kastje te luisteren waar stemmen en muziek uit kwamen.

'In mijn jeugd,' gaat ouderling Busche verder, 'gingen ouders en kinderen anders met elkaar om dan tegenwoordig. We werden erg streng opgevoed. Als het tijd was om te gaan eten, dan was het ook tijd om te gaan eten. We moesten onze handen wassen, ervoor zorgen dat onze schoenen schoon waren en aan tafel gaan zitten. Het was ondenkbaar dat iemand te laat zou zijn. Vader en moeder spraken over de gebeurtenissen van die dag, maar de kinderen mochten niets zeggen, alleen als hen wat gevraagd werd.

'Hoewel onze ouders streng waren, wisten we dat ze van ons hielden en veel aan ons dachten. Ik kan me nog herinneren dat ik op een avond een ontsteking in

Ouderling Busche als algemeen autoriteit aan zijn bureau (rechts), en als jongen in de tuin van het ouderlijk huis in Dortmund.

mijn knie had. Mijn vader belde stad en land af om een dokter te vinden die ons zo laat nog wilde helpen. Hij droeg me naar de auto en we moesten ongeveer een uur rijden om er te komen. Ik zal nooit vergeten hoe lief en bezorgd mijn vader die nacht voor mij was en hoe dicht ik mij bij hem voelde.

'Ik was 28 jaar toen ik lid van de kerk werd, maar

**'Ik zal nooit
vergeten
hoe lief en
bezorgd
mijn vader
(. . .) voor
mij was en
hoe dicht ik
mij bij hem
voelde.'**

toch wilde ik zijn toestemming vragen. Ik ging naar hem toe en vroeg om zijn goedkeuring. Hij zei: "Laat me er even over nadenken." De volgende ochtend zei hij: "Ik wil je graag twee vragen stellen. Ten eerste: Heb je deze kerk goed onderzocht?"

"Ik antwoordde: "Ja."

"En ten tweede: Weet je zeker dat het de waarheid is?"

"Jazeker," antwoordde ik.

"Dan *moet* je je laten dopen," antwoordde hij. "Als je zeker weet dat iets goed is, dan *moet* je het doen."

"Toen ik zes jaar was, gebeurde er iets heel belangrijks. En ik ben toen niet als held uit de verf gekomen – maar precies het tegenovergestelde. Meestal zijn we geen held. We leren, maken vooruitgang en verbeteren onze fouten. Door deze gebeurtenis leerde ik wat er gebeurt als je oneerlijk bent. Het was toen gebruikelijk in Duitsland dat leerkrachten schriftelijk informatie aan de ouders verstrekten. Zo'n brief kwam altijd in een blauwe envelop, en had de bijnaam 'blauwe brief'. Een blauwe brief betekende altijd slecht nieuws! Ik moet op school iets verkeerd hebben gedaan, want ik kreeg een blauwe brief. Ik stopte hem in mijn schooltas, en toen ik thuiskwam vroeg mijn moeder: "Wat is er met jou aan de hand?"

"Ik jokte. "Niks. Er is niks aan de hand."

"Ze zei: "Ik kan aan het puntje van je neus zien dat er iets aan de hand is."

'Ik werd erg boos en na het eten ging ik naar de zitkamer en legde alle spullen uit mijn schooltas op het bureau. Per ongeluk liet ik de brief op de grond vallen. Mijn moeder zag hem meteen en vroeg: "Wat is dat?" Ik wilde de envelop snel oprapen, maar mijn moeder had hem al te pakken en maakte hem open.

'Ik zal nooit de pijn vergeten die ik voelde toen zij de brief stond te lezen. Het is niet goed om iets verkeerd te doen, maar het is niet zo erg als je het toegeeft, om vergeving vraagt en afspreekt om het nooit meer te doen. Maar om een fout te verstoppen, in de hoop dat niemand er achter zal komen, is veel erger.

'En daarom had ik van de leugen meer last dan van de fout die ik had begaan. Ik kan me niet eens meer herinneren wat er in die blauwe brief stond, maar ik weet nog precies hoe akelig het was om tegen mijn moeder te liegen.

'Mijn boodschap aan de kinderen in de kerk is: Ouders zijn niet volmaakt. Maar ook zij hebben het recht om vergeving te krijgen, net als wij. Je zult een goed gevoel krijgen als je hen kunt liefhebben en vergeven.

'Je kunt in deze wereld iets betekenen als je er thuis mee begint. Je kunt je ouders helpen door van ze te houden. Liefde is, net als geloof, een hemelse gave. Het maakt niet uit hoe wanhopig of duister een situatie is, onze Hemelse Vader zal ons nooit in de steek laten. Hij blijft van ons houden en helpt ons om van anderen te houden.' □

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS

Met overtuiging $\text{♩} = 104-120$

Ik ben lid van De Kerk van Je-zus Chris-tus van de Hei-li-gen der Laat-ste Da-gen, ik

weet wie ik ben, ik hoor Gods stem en volg Hem in ge - loof. Ik ver -

trouw op de Hei - land Je - zus Chris-tus en neem dit be - sluit: ik

doe mijn plicht, ik volg zijn licht, en draag zijn waar-heid uit.

Tekst: Naar Janice Kapp Perry, geb. 1938. © 1989 LDS
Muziek: Janice Kapp Perry

Leer en Verbonden 115:4-5

WELKE PROFEET IS DIT?

JEANNA VEE ALLGRUNN

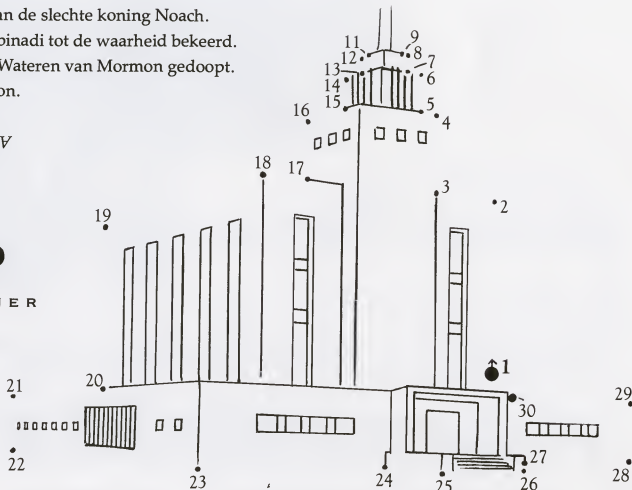
1. Eerst was hij een priester van de slechte koning Noach.
2. Hij werd door de profeet Abinadi tot de waarheid bekeerd.
3. Hij heeft 204 mensen in de Wateren van Mormon gedoopt.
4. Hij bad voor zijn slechte zoon.

Antwoord: Alma (zie Mosiah 17-27)

VAN STIP NAAR STIP

HOWARD BROUGHNER

Als je de stippen met elkaar verbindt, zie je de Londen-tempel, die werd ingewijd op 7-9 september 1958.

TWAALF

JANET PETERSON

Zoek de teksten op en vul de ontbrekende woorden in.

1. Genesis 49:28. De zoons van Jakob werden de twaalf _____ van Israël.
2. 1 Koningen 18:31-32. Elia bouwde met twaalf stenen een _____.
3. Lucas 6:13. Jezus koos twaalf _____.
4. Leer en Verbonden 107:23. De leden van het Quorum der Twaalf _____ zijn bijzondere getuigen van Christus.
5. Leer en Verbonden 107:85. Twaalf jonge _____ vormen een quorum.
6. Openbaring 21:10-12. In deze verzen heeft Jeruzalem twaalf _____ met daarop twaalf _____.
7. Leer en Verbonden 102:1; 107:36-37. De _____ raad van een ring heeft twaalf leden.
8. 1 Koningen 7:23-25. De zee van gietwerk

(doopvont) van koning Salomo's tempel stond op twaalf _____.

9. Leer en Verbonden 38:26-27. Deze les over twaalf zoons is een _____.
10. Genesis 17:18-20. _____, een zoon van Abraham, werd beloofd dat hij twaalf vorsten zou verwekken.
11. Leer en Verbonden 101:44. In deze gelijkenis geeft een edelman zijn dienstknechten opdracht om twaalf _____ te planten.
12. 3 Nephi 12:1-2. Jezus koos twaalf discipelen en gaf hen de macht om te _____.

ANTWOORDEN

(1) stammen, (2) altaar, (3) apostelen, (4) apostelen, (5) dakken, (6) poorten, engelen, (7) hoge, (8) runderen, (9) gelijkenis, (10) Ismaël, (11) olifbomen, (12) dopen.

ZO HOORT 'T

Teken een rondje om de kinderen die eerbiedig bidden. Streep de plaatjes door die laten zien wat we niet moeten doen als we bidden.

Kleur de plaatjes van de kinderen die goede kleren voor de kerk aanhebben. Streep de plaatjes door van de kinderen die geen goede kleren voor de kerk aanhebben. □

JULIE H. JENSEN

DE GLAZEN ZWAAN

PEGGY BARRUS

Amy slenterde over de stoep en liet haar hand langs de planken van het hek om de tuin van zuster Pedersen glijden. *Het is niet eerlijk, dacht ze. Waarom moet ik binnenblijven om de krant aan een oude, blinde vrouw voor te lezen terwijl iedereen met Emily naar de bioscoop gaat? En hoe kan ik ooit Emily's vriendin worden als ik niet eens met haar mee naar de film mag?*

Mopperend liep Amy de trap op naar het huis van zuster Pedersen en klopte op de deur.

De deur zwaaide open en daar stond de 80-jarige zuster Pedersen.

'Ik ben het, zuster Pedersen, Amy.'

'Kom maar binnen, Amy, en ga maar op die stoel zitten. Ik wil het zakelijke altijd graag eerst afhandelen. Zal ik je betalen voor iedere dag dat je hier komt?' vroeg zuster Pedersen en opende haar portemonnee.

'Nee, mevrouw. Mijn moeder heeft gezegd dat ik geen geld mag aannemen om u voor te lezen. Op de gezinsavond hebben we afgesproken om als dienstbetoon voor anderen te werken, en u bent aan mij toegevoerd.'

Zuster Pedersen deed haar portemonnee dicht, knikte en zei: 'Lees me dan maar voor.'

Amy worstelde zich door de artikelen op de voorpagina. Ze vroeg zich af hoe iemand dit leuk kon vinden.

Na ongeveer drie kwartier viel zuster Pedersen haar in de rede. 'Laten we er maar mee ophouden, Amy. Houd je van schatten?'

'Ik denk het wel. Wat voor schatten?'

'Loop maar met me mee, dan zul je het zien,' zei zuster Pedersen.

'Dit is mijn schatkamer,' zei zuster Pedersen terwijl ze Amy een kleine kamer binnenliet met kasten vol verzamelingen: rode bokalen, zijden bloemen in geschilderde vazen, poppetjes in klederdracht, helder pressepapier en Chinese borden. 'Het lijkt wel een antiekwinkel,' zei Amy, en ze liep van de ene naar de andere glazenkast om alle kostbaarheden te bekijken.

'Je vraagt je misschien af waarom een blinde vrouw zoveel kostbaarheden verzamelt,' zei zuster Pedersen. 'Maar als ik met mijn vingers de gladde glazen voorwerpen of de zachte zijden stoffen betast, dan voel ik de schoonheid ervan.'

Amy keek hoe de oude vrouw zachtjes een mooie glaseblazen vogel aanraakte. Ze ging met haar vingers over de Chinese rozen op een roze vaas. Toen pakte ze een kristallen bal op met een ingewikkeld motief.

'Toe maar, Amy. Raak ze maar aan,' zei zuster Pedersen.

Terwijl ze zich van het raam afwendde, stootte ze per ongeluk met haar hand de zwaan op de grond.

Gefascineerd door de schoonheid van de vogel, pakte ze hem verlegen op. Het was een zwaan met een gekromde nek en wijd uitgespreide vleugels, klaar om weg te vliegen.

'Deze zwaan is prachtig!' fluisterde Amy.

'Toen ik nog erg jong was, heeft een glasblazer die voor mij gemaakt. Hij heeft die prachtige vogel van vloeibaar glas gemaakt, en ik mocht alle glazen voor-

Amy liep langzaam naar het huis van zuster Pedersen, met een witte doos onder haar arm.

werpen in zijn winkel aanraken. Elke dag dat ik vanaf die dag de zwaan aanraak, weet ik dat ook ik 'schoonheid' heb gezien. Kijk nog maar even rond, je mag alles aanraken. Ik ga even iets voor ons klaarmaken. Ik weet dat jonge mensen na schooltijd altijd honger hebben.'

Amy hield de zwaan vast en probeerde zich voor te stellen dat ze een blind meisje was. Toen ze buiten lachende stemmen hoorde, zette ze de zwaan naar een

leunde over de tafel om naar buiten te kunnen kijken. Emily en haar vriendinnen kwamen terug van de bioscoop. Amy vond het niet zo erg dat ze er niet bij was geweest als ze had gedacht. Terwijl ze zich van het raam afwendde, stootte ze per ongeluk met haar hand de zwaan op de grond. Ze raapte de stukken snel op en stopte ze in haar zak.

Zuster Pedersen riep: 'Kom maar beneden, Amy, dan krijg je een beker melk en wat koekjes. En dan moet je weer naar huis hoor, anders mag je van je moeder niet meer komen.'

Amy schrokte de koekjes naar binnen en dronk de melk snel op. Ze was te bang om te zeggen dat ze de zwaan had gebroken. Ze zei gedag en ging snel naar huis.

Wat moet ik doen? vroeg ze zich af. *Ik kan hier niet meer naar toe gaan, wat m'n moeder ook zegt.* Terwijl ze het hek achter zich dichtdeed, zag ze zuster Pedersen naar haar zwaaien. Daardoor werd haar schuldgevoel alleen maar erger.

Toen ze de volgende dag van school naar huis liep, kwam Amy langs het huis van zuster Pedersen en slaakte een zucht van verlichting. Ze hoefde haar gelukkig pas weer over een week voor te lezen. Maar ze voelde zich nog steeds schuldig, en toen ze thuiskwam, leegde ze haar spaarpot en telde al het geld dat ze had. 'Ik hoop dat het genoeg is,' mompelde ze en ging op zoek naar haar moeder.

Op maandag, na schooltijd, liep Amy langzaam naar het huis van zuster Pedersen, met een witte doos onder haar arm. Toen de deur openging, zei ze: 'Ik ben het, zuster Pedersen, Amy.'

'Kom maar binnen, Amy. Vandaag hoef je me niet voor te lezen, maar je bent altijd welkom.'

Toen ze waren gaan zitten, maakte Amy voorzichtig de doos open en gaf de nieuwe zwaan aan zuster Pedersen. Terwijl ze zenuwachtig slikte, zei Amy: 'Dit is voor de zwaan die ik heb gebroken. Het spijt me verschrikkelijk, het ging per ongeluk.'

'Het geeft niks, Amy. Ik hoorde dat hij brak en ik ben blij dat je me het verteld hebt,' zei zuster Pedersen, en ze voegde daaraan toe: 'Ik weet zeker dat deze vogel je veel geld heeft gekost. Ik wil dat je hem zelf houdt en van zijn schoonheid geniet. Jij hebt mij iets veel belangrijks gegeven. Je bent een eerlijke en goede vriendin.'

Toen Amy naar huis ging, draaide ze zich bij het hek blij om en riep gedag naar zuster Pedersen, haar nieuwe vriendin die in de deuropening stond te zwaaien. □

als er een extra trompettist nodig was. Het zouden belangrijke contacten blijken te zijn.

Na de voltooiing van zijn conservatoriumopleiding ging Arto meerdere malen naar Los Angeles om de lessen te volgen van de beroemde trompetpedagoog James Stamp.

Eenmaal terug in Nederland had hij zich haast verbonden aan het Overijssels Philharmonisch Orkest, maar eigenlijk had de Randstad zijn voorkeur, met het oog op de betere mogelijkheden om zich verder te ontplooien. Op een gegeven moment mocht hij met het RPhO mee op toernee naar de Verenigde Staten en enige tijd later volgde zijn vaste aanstelling.

Parallel aan deze ontwikkelingen waren er vele 'schnabbels' en ook zijn verbintenis met het Nederlands Kamerorkest, waarmee hij in 1975 een hoogtepunt in zijn carrière beleefde: een solo-uitvoering in het Concertgebouw tijdens het Concertino voor 2 trompetten en orkest van Otto Ketting.

Met 19 jaar werd Arto gevraagd om zelf aan het conservatorium les te geven. Vijf jaar later werd hij tevens leraar trompet aan het conservatorium in Ut-

recht. Kennelijk houdt hij van doceren, want toen hem werd gevraagd naar zijn toekomstplannen en -dromen, zei hij graag ooit nog eens te willen lesgeven in de Verenigde Staten.

Hoe ziet de werkweek van deze trompettist eruit? 's Ochtends van tien tot halfeen repeteren met het orkest. 's Middags van twee tot halfees lesgeven. Op de vrije dag 2 à 3 uur thuis studeren. 2 à 3 avonden in

daar speelt hij niet meer in mee.

Het RPhO is ongeveer 6 weken per jaar op toernee. Op die manier heeft Arto heel veel van de wereld gezien. Overigens, tijdens zo'n toernee naar Rusland ontmoette hij in Moskou een meisje dat lid was van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en hem het een en ander erover vertelde. Eenmaal terug in Rotterdam ging hij op eigen initiatief een kijkje nemen aan het Oosteinde 73. Hij is er nooit meer weg geweest.

Of hij zich als lid van de kerk nog steeds helemaal thuisvoelt in het orkest? 'Ja, gelukkig wel. Het is geen enkel probleem. Mijn

tegelijkertijd bescheiden, een combinatie die helaas een te grote uitzondering is.' Daarnaast heeft hij ook grote bewondering voor Bernard Haitink.

Lievelingszalen? Hij heeft in ettelijke beroemde zalen over de hele wereld gespeeld, maar 'de Doelen in Rotterdam is een heerlijke concertzaal, hoewel ik ook veel van het Concertgebouw hou.'

Lievelingscomponisten? Een vraag waar hij niet lang over hoeft na te denken: 'Mahler, Strawinsky en Brahms.'

Arto luistert graag naar jazz, maar waagt zich er zelf niet aan.

Tot slot kreeg hij de vraag voorgeschoteld welke adviezen hij had voor jongens en meisjes die talent blijken te hebben en een carrière in de muziek voor ogen hebben.

'Ten eerste moeten ze een grote dosis doorzettingsvermogen hebben en grote liefde voor de muziek. Het is die liefde voor de muziek die je op de been houdt. Een goede leraar is van het allergrootste belang. Ouders moeten zich grondig oriënteren, zodat hun kind een goed begin krijgt; zo zal het later minder af te leren hebben. En tenslotte: laten de ouders het kind beslist niet dwingen.'

Arto Hoornweg, een talentvol, dynamisch man die niet graag de loftrumpet over zich hoort steken: een welkome versterking voor de kerk in Nederland.

*'Ik voel me als lid
van de kerk
helemaal thuis in
het orkest.
Mijn collega's
respecteren mijn
geloof.'*

de week optreden met het orkest. Daarnaast ook spelen met het Nederlands Blazersensemble. Destijds heeft hij samen met collega's het Nederlands Koperkwintet opgericht, maar

collega's eerbiedigen mijn geloof.'

Gevraagd naar zijn lievelingsdirigenten noemt Arto vooral de Engelse dirigent Simon Rattle: 'Een begaafd man, met overwicht, maar

Oude traditie in ere hersteld

Bart Koens

Op de oude begraafplaats aan de Moesstraat in Groningen bevindt zich het graf van ouderling Melvin H. Walker en ouderling Abraham J. Gold. Beide zendelingen stierven in 1906 aan de pokken. In dat jaar was wijlen ouderling LeGrand Richards zendingspresident in Nederland; het zendingskantoor was toen gevestigd in Assen. Toen ouderling LeGrand Richards tien jaar geleden Nederland bezocht, was zijn liefste wens nog eenmaal het graf te bezoeken. Nooit zal ik vergeten dat hij bij het graf neerknielde en opnieuw beleefde wat hij als jonge zendingspresident had meegemaakt. Op ons verzoek vertelde hij de geschiedenis.

Ouderling Walker werd als eerste door de pokken getroffen en was ongeneselijk ziek. Zijn collega kreeg de opdracht om weg te gaan om zijn eigen leven te redden, maar deze wilde voor zijn collega blijven zorgen, met gevolg dat ook hij de pokken kreeg en twee weken na z'n collega stierf.

Ouderling Richards vertelde dat de plaatselijke autoriteiten hadden besloten om alle slachtoffers van de pokkenepidemie in een massagraf te begraven. Persoonlijk pleitte hij bij de burgemeester voor een graf voor de twee zendelingen, en kreeg daar toestemming voor. Er werd ook een gedenksteen op het graf geplaatst.

In het verleden kwamen de heiligen regelmatig bijeen om een herdenkingsdienst te houden bij het graf. Op zaterdag 4 november j.l. werd deze traditie in ere hersteld. Gastsprekers waren regionaal vertegen-

woordiger J. Paul Jongkees en zendingspresident J. van Ry. Beide sprekers eerden de moed van deze jonge zendelingen. 'Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden' (Joh. 15:13).

Ouderling Walker en ouderling Gold zullen altijd in het hart van de heiligen in Groningen voortleven. ■

Het monument op de begraafplaats aan de Moesstraat in Groningen.

'Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden' (Joh. 15:13)

Installatie van scoutgroep ENOS

AP-scouting ook in district Antwerpen van start

Tom De Bisschop

Op zaterdag 18 november 1989 had te St. Niklaas de officiële installatie plaats van de scoutgroep Enos. Deze in blauw gestoken scouts zijn een unicum in Vlaanderen. Zij zijn de voortrekkers van de AP-scouting.

Tijdens deze bijeenkomst werd er een aantal toespraken gehouden.

Broeder Guy Mathay, de jonge-mannenpresident van het district sprak over het belang van scouting in deze tijd. Hij legde nadruk op het samen presteren en vertelde de aanwezige scouts hoe scouting hem in zijn verdere leven had geholpen.

Vervolgens was het woord aan een plaatselijke scout, Tom De Bisschop. Hij sprak over de AP-scoutwet en onderstreepte dat een Ap-scout hulpvaardig, oprecht, betrouwbaar, werklustig, eerlijk en vriendelijk dient te zijn.

Hierna sprak ons stamhoofd, broeder Henri Boegaerts. Hij ging in op het AP-scoutmotto. Hij benadrukte dat het scoutingsprogramma de ouders kan bijstaan bij de opvoeding en ontwikkeling van de jongeren.

Tenslotte nam onze dis-

tricts-president, Jean Huysmans, het woord. Hij behandelde de vraag: Waarom scouting in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen? Hij legde nadruk op het belang van scouting bij de voorbereiding op leiderschap en dienstbetoon. Daarna kregen ouders, vrienden en geïnteresseerden de kans om meer te leren over de toekomstplannen voor de scouting in Vlaanderen. Er waren ver-

schillende stalletjes opgesteld: kaartlezen, knopen leggen, EHBO, trektochten, en kamperen.

Toen was het tijd voor het hoogtepunt: de installatie. We gingen naar buiten, stelden ons op en zongen onder het hijsen van de nationale vlag het volkslied. Daarna werd de scoutwet opgezegd, waarna iedere scout de AP-scoutbelofte aflegde. Bij deze plechtigheid werd een insigne op het uniform bevestigd. Het

was zo ver, we waren scouts!

Wat voor? Dat zal de toekomst uitwijzen. Maar zoveel is zeker, we hebben er zin in.

Op het ogenblik zijn we met een groep van vijftien. Dat houdt in dat we twee patrouilles zullen vormen. Namens alle jonge mannen, of moet ik zeggen scouts, wil ik broeder Jan Krenz heel hartelijk bedanken voor zijn ijver en inzet voor deze organisatie. ■

De scoutgroep Enos.

Geld telt in Eindhoven

Eindhoven - Op donderdag 16 november j.l. organiseerde de zustershulpvereniging van de Wijk Eindhoven een presentatie over budgettering. Zuster G. Kooijman-Hesselmans, 1e raadgeefster in het ZHV-presidium, zegt hierover: 'De ZHV had als spreker de heer H. van Amersfoort uitgenodigd, die verbonden is aan de Gemeente Eindhoven, afd. Voorlichting - Budgettering.

Hij behandelde onderwerpen als: huursubsidie, woningkostentoeslag (zowel voor huurders als huiseigenaren), verbruik van water, gas en licht, verontreinigingsheffing, gemeentelijke kredietbank en, specifiek voor Eindhoven, een vervoersregeling, reductie-regeling en een noodfonds.

'Ook sprak hij over het opstellen en hanteren van een begroting. Duidelijk werd dat daar veel discipline voor nodig is, vooral wanneer het gaat om het noteren van *alle* uitgaven.

'Zijn belangrijkste raad was: probeer het afsluiten van een lening te vermijden; en neem zeker geen doorlopend krediet!

'Uit de vragen en reacties van de aanwezigen bleek dat er duidelijk behoefte was aan deze informatie.'

Uitbreiding van Chicagotempel

Chicago, Illinois - De uitbreiding van de Chicagotempel die op 8 oktober 1989 werd ingewijd door president Gordon B. Hinckley, eerste raadgever in het Eerste Presidium, verdubbelt bijna het aantal vierkante meters van de tempel. Er is nu 10.000 m² beschikbaar. De uitbreiding biedt ruimte aan een vijfde begiftigingszaal, een veel grotere verzegelkamer, kantoorruimte, wasserette, kantine en onderhoudsruimte.

Russische afvaardiging bezoekt Temple Square

In september van het vorig jaar heeft een Russische afvaardiging metgevers tijdens een drieweeks bezoek aan de Verenigde Staten een bezoek gebracht aan Temple Square en een uitzending van 'Music and the Spoken Word' bijgewoond.

Na de uitzending werd de afvaardiging

te woord gestaan door ouderling Dallin H. Oaks, die de delegatie over de kerk vertelde.

Ouderling Oaks heeft later gezegd dat het senior-lid, de heer Lubenchenko had opgemerkt: 'Tijdens mijn verblijf in de Verenigde Staten ben ik verscheidene keren gevraagd wat in dit land het meeste indruk op mij heeft gemaakt. Dat kan ik u nu zeggen. Dat was het gezang van uw koor. Hoewel ik geen Engels spreek, voelde ik dat het koor mijn gevoelens onder woorden bracht. (...)

Vóór ik hier kwam dacht ik dat de Mormoonse kerk een kerk van conservatieve fanatici was. Maar na wat ik gezien heb, ben ik daar heel anders over gaan denken.'

Kerk ontvangt onderscheiding

Washington D.C - Ouderling Richard P. Lindsay, lid van het Tweede Quorum der Zeventig heeft namens de kerk een onderscheiding in ontvangst genomen voor de nadruk die de kerk plaatst op de bestrijding van pornografie.

Ouderling Lindsay nam de onderscheiding in ontvangst tijdens het jaarlijkse congres van de Religious Alliance Against Pornography [Godsdienstige Alliantie tegen Pornografie]. De RAAP is een unie van kerken die tot doel heeft pornografie te bestrijden door de burgers van de Verenigde Staten voor te lichten over de verwoestende invloeden van pornografie op de samenleving, en door zich in te zetten voor de naleving van de wetten op pornografie.

De kerk ontving de onderscheiding onder andere voor de oprichting van de educatieve organisatie 'Citizens for Positive Community Values' [Burgers voor Positieve Waarden in de Samenleving], de productie van een documentaire op video tegen pornografie, de uitgave van twee brochures over het onderwerp, en talrijke andere activiteiten.

Oakland-tempel nagenoeg schadevrij na aardbeving

Oakland, Californië - In de Oakland-tempel, die gelegen is op een heuvel aan de Baai van San Francisco, zijn na de aardbeving die op 17 oktober j.l. het gebied rond San Francisco trof enkele scheurtjes geconstateerd.

Ook de andere gebouwen van de kerk in het gebied doorstonden de aardbeving. Van de 75 gebouwen die werden geïnspecteerd waren er 65 onbeschadigd, 8 hadden kleine beschadigingen, zoals gevallen plafonnières, en 2 of 3 hadden ontzette muren. ■

Mededelingen en beleid

Frankfurt-tempel – Rooster voor 1990

Onderstaand vindt u de datums van de tempelweken van navolgende ringen en district.

Ring Den Haag

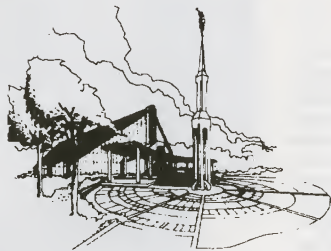
20-23 februari
29 mei-1 juni
11-14 september
4-7 december

Ring Utrecht

13-16 maart
26-29 juni
9-12 oktober

Ring Apeldoorn

6-9 maart
19-22 juni
2-5 oktober

District Antwerpen

27-30 maart
25-28 september

Voorts zijn de 2de en 5de zaterdag van de maand bestemd voor Nederlandstalige leden.

Aanvang van diensten

Dinsdag t/m vrijdag: 9.00 uur, 11.00 uur,
14.00 uur, 16.00 uur, 19.15 uur.
Zaterdag: 8.00, 9.00 uur, 10.00 uur, 11.00 uur,
12.00 uur, 13.00 uur, 14.00 uur.
U behoort steeds 30 min. voor aanvang van
de dienst aanwezig te zijn.

Eigen begiftiging

Na tijdige aanmelding, van dinsdag t/m
vrijdag om 11.00 uur en 16.00 uur.

Nieuwe leider

Wijk Arnhem

Bisschop:
Cor van Drogen
Opvolger van Willem Mathijssen.
Gehuwd met Adri Kleijne.
Van beroep personeelsfunctionaris.
Zijn raadgevers zijn F. Lefevere en R. Poort.

Zustershulpvereniging

Evenementen vinden plaats om te voorzien in de behoeften van de zusters, de zusterband te bevorderen en gelegenheid te bieden om deel te nemen aan geestelijke, educatieve, culturele en gezellige of maatschappelijke activiteiten. Voorgesteld wordt twee evenementen per jaar te laten plaatsvinden in de wijken en één à twee evenementen per jaar in de ring.

Onder evenementen vallen eventueel tentoonstellingen, workshops, concerten, vrouwenbijeenkomsten en gezellige of maatschappelijke activiteiten. Eén van die evenementen behoort de herdenking te zijn van de oprichting van de ZHV op 17 maart 1842. Ze vinden plaats onder leiding van het ZHV-presidium. Het activiteitencomité mag als hulpbron worden ingeschakeld. (*Handboek zustershulpvereniging*, blz. 36.)

De zendelingenpagina's

In de zendelingenpagina's dit keer een verslag van Jim Jansen uit de Wijk Amsterdam, die een zending vervult in het Zendingsgebied Londen-Zuid Engeland, en Lex de Bruijn, eveneens uit de Wijk Amsterdam, die een zending vervult in het Zendingsgebied Leeds Engeland.

Lex de Bruijn

Ik ben nu zo'n anderhalf jaar op zending en natuurlijk denkt u nu: wat vliegt de tijd. En daar heeft u volkomen gelijk in.

Ik moet voortdurend denken aan de woorden van Christus, via de profeten tot ons gekomen: 'Ik heb nooit gezegd dat het gemakkelijk was, maar wel dat het de moeite waard zou zijn.'

Soms vraag ik me echter wel eens af of er nog moeilijke tijden komen. Begrijp me goed: ik zeg niet dat ik geen problemen heb. Ik bedoel alleen dat ik geen probleem met mijn problemen heb. Iedereen heeft ze.

De oplossing ervan hangt volledig af van je houding en mentaliteit. Nephi heeft ons geleerd dat er geen probleem is dat we niet kunnen oplossen (1 Ne. 3:7).

Het is hier een drukte van jewelste en een heerlijker probleem kun je je niet voorstellen. Alle goede ervaringen opsommen is onbegonnen werk. Een van de beste is evenwel nog steeds iemand in de ogen te kunnen kijken en te zeggen: 'Ik voel dat u klaar bent voor de doop', en dan de vreugde te zien die in hen opwelt. Om in het water te staan en het doopgebed uit te spre-

ken. Om 's avonds neer te knielen en onze Hemelse Vader te danken voor alles wat Hij voor ons doet, ondanks onze zwakheden.

Mijn getuigenis is

gegroeid en mijn motieven zijn veranderd. Ik ben van mening dat de belangrijkste boodschap die ik de mensen kan geven, die van de verzoening van de Heer Jezus Christus is. Zijn verzoening is een groot wonder zonder weerga, waardoor wij genade kunnen ontvangen en weer bij onze Hemelse Vader kunnen terugkeren. De pijnen die Christus leed in Getsemane en aan het kruis zijn ondenkbaar. Wel staat vast dat wij de verzoening van kracht kunnen laten zijn in ons leven op voorwaarde van geloof, bekering en de doop uit water en Geest.

Hij is ons grote voorbeeld. Hij droeg zijn kruis. Ik hoop dat ook wij ons kruis zullen dragen. Ik vind het een grote eer om Hem te kunnen vertegenwoordigen.

Ouderling De Bruijn met zijn zendingspresident en diens vrouw.

Ouderling Jansen voor een kunstwerk dat vervaardigd werd van een boom waarvan na de orkaan van 1987 nog maar een stronk was overgebleven.

Jim Jansen

Het is nu alweer ruim anderhalf jaar geleden dat ik op zending werd geroepen om de Heiland twee jaar lang te vertegenwoordigen in het Zendingsgebied Londen-Zuid Engeland. Ik heb de oproep enthousiast aanvaard en ben op 1 september 1988 op het vliegveld naar Engeland gestapt. Op Gatwick Airport werd ik opgehaald en naar het opleidingsinstituut voor zendingen gebracht. Op het instituut werden wij in 19 dagen 'klaarge-stoomd' voor het echte werk. De tijd die ik op het instituut heb doorgebracht was een grote geestelijke ervaring. Mijn getuigenis werd er gigantisch door gesterkt. Aan het eind van de oplei-

ding, toen iedereen zich al aan het opmaken was om

naar zijn of haar zendings-gebied te gaan, werden we aangenaam verrast door het bezoek van ouderling Boyd K. Packer, die ons toesprak en succes wenste. Mijn eerste gebied was Mitcham. Wij woonden net om de hoek van het hoofdkantoor van het zendings-gebied. Dat was dus best handig als ik wat nodig had. Verder ben ik in Portsmouth en Catford geweest. Nu ben ik in Canterbury. Zuidwest-Engeland staat bol van schitterende natuurgebieden en heel veel kleine steden die bekend zijn om hun geschiedenis. Ook zijn er natuurlijk grote, moderne steden. Er is in dit zendings-gebied dus voor elk wat wils.

De mensen hier zijn niet altijd even makkelijk te onderwijzen, maar wanneer ze gedoopt zijn is de kans groot dat ze actief blijven.

De groei van de kerk in Engeland is de laatste paar jaar enorm, mede dankzij het feit dat 80 procent van de dopelingen actief blijft. Ik ben ontzettend dankbaar voor mijn zending. Ik heb veel geleerd van de mensen die ik ontmoet heb. De meeste waarde hecht ik echter aan het getuigenis dat ik heb van onze Heiland Jezus Christus en van het Boek van Mormon. De kerk heeft voor mij nu een veel grotere betekenis en ik weet zeker dat het een grote rol in mijn leven zal blijven spelen. Ook ben ik dankbaar voor mijn ouders die mij onge-looflijk steunen. Ik voel dat mijn Hemelse Vader mij uitermate zegent. Ik weet dat er zonder zijn hulp niets mogelijk is. Ik wil iedereen bedanken voor al die kaarten en brieven die ik met de Kerst ontvangen heb. En ik zou zeggen: tot ziens.

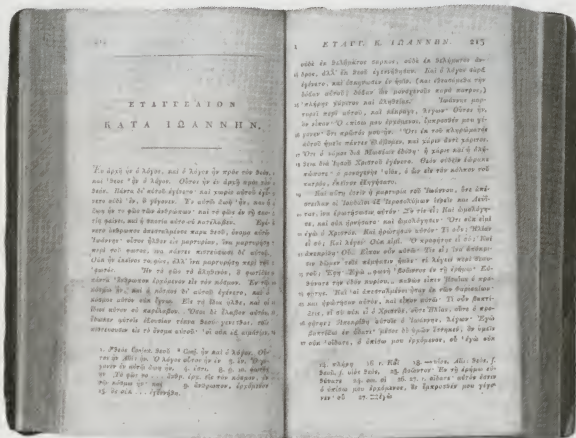
In het zendingsveld

Valentin Arts - England Coventry Mission, 4 Cophall House, Station Square, Coventry, West Midland, Engeland CV1 2PP **Pieter Paul van Beek** - England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, Engeland LS18 5BJ
Lex de Bruijn - England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, Engeland LS18 5BJ **Petra Chardon** - Canada Calgary Mission, 6940 Fisher Road S.E. Suite 122., Calgary, Alberta T2H 0W3, Canada **Hans Donker** - England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, Engeland SW7 2PA
Rodrigo Fuenzalida - Zendingsgebied Amsterdam Nederland, Noordse Bosje 16, 1211 BG HILVERSUM, Nederland **Raymond Greef** - California Anaheim Mission, 760 North Euclid - suite 213, Anaheim, Californië 92801, USA **Jim Jansen** - England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, Engeland CR4 4ED
Hans Jobst - Canada Toronto Mission, 338 Queen Street - suite 214, Brampton, Ontario L6V 1C5, Canada **Jelmer de Jonge** - Mission Suisse de Genève, Chemin William-Barby 8, CH-1292 Chambesey (GE), Zwitserland **George en Gertje Kraanen** - Frankfurt-tempel, Talstraße 10, 6382 Friedrichsdorf 1, West-Duitsland
John en Petronella Lemmens - Frankfurt-tempel, Talstraße 10, 6382 Friedrichsdorf 1, West-Duitsland **Ricardo Maxwell** - England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, Engeland SW7 2PA **John Muntinga** - England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol, Engeland BS9 3BH
Mel Oppermann - North Carolina Charlotte Mission, 6407 Idlewild, suite 533, Charlotte, North Carolina 28212, U.S.A. **Remy van der Put** - Mission Française de Paris, 23, Rue du Onze Novembre, 78110 Le Vesinet, Frankrijk **Steven van Rangelooy** - England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, Engeland SW7 2PA
Marcus van Rooij - England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire Engeland LS18 5BJ **Marijke Rutten** - England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, Engeland SW7 2PA **Marieke Schoute** - England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, Engeland CR4 4ED
Joanna van Tellingen - Zendingsgebied Amsterdam Nederland, Noordse Bosje 16, 1211 BG HILVERSUM, Nederland **Serge Vandendriessche** - England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol, Engeland BS9 3BH
Katinka Varenkamp - England Coventry Mission, 4 Cophall House, Stationsquare, Coventry, West Midland, Engeland CV1 2PP **Hans Veenstra** - England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire Engeland LS18 5BJ
Kenneth Vernes - Salt Lake City Utah Mission, 7938 South 3500 East, Salt Lake City, Utah 84121, U.S.A. **Jan Vlonk** - England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperly, Altrincham, Cheshire, Engeland WA15 7UP
Monique van der Vooren - Zürich-Mission, Schweiz, Pilatusstrasse 11, CH 8032 Zürich, Zwitserland **Lucas en Adele Vreeken** - Waldstraße 42, 6365 Rosbach-Rodheim 3, West-Duitsland

Indien er een adres ontbreekt cq. verkeerd vermeld staat, neem dan a.u.b. contact op met het Kerkelijk vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE Nieuwegein, Nederland.

DE BIJBEL: NOG 4263 TALEN

JOSEPH G. STRINGHAM

Nu dit jaar het Oude Testament in de kerk bestudeerd wordt, is het interessant om te zien hoe de Bijbel tot in de uithoeken van de wereld komt.

Eigenlijk schat ik de Bijbel nog niet naar waarde. Als ik erin lees, sta ik er meestal niet bij stil dat de profeten en de Heiland een heel andere taal spraken dan de mijne. Als ik wel even de tijd neem om hierover na te denken, besef ik dat ik veel te danken heb aan geïmpreerde geleerden die voor een vertaling hebben gezorgd. We zouden ons geen raad weten als we het Oude Testament in het Hebreeuws moesten lezen en het Nieuwe Testament in het Grieks.

Wij heiligen der laatste dagen zijn de bijbelvertalers veel verschuldigd. Zelden zijn onze zendingen hun werk begonnen onder een volk dat de Bijbel niet kende. Een volk dat de Bijbel kent is een stap dichtbij de aanvaarding van de volheid van het evangelie.

De Bijbel wordt nu in 310 talen uitgegeven. De meesten van ons weten niet eens dat er in de wereld zoveel talen zijn. Maar dat is niet alles: daarnaast is het Nieuwe Testament in 695 andere

OMDAT HET
WEERGEVEN VAN
EEN TAAL EN
CULTUUR IN EEN
ANDERE TAAL EN
CULTUUR ZOVEEL
PROBLEMEN
OPLEVERT, MOET DE
'VOLMAAKTE' OF
VOLLEDIGE
VERTALING NOG
GEMAAKT WORDEN.

talen verschenen, en ten minste één boek uit de Bijbel, meestal een van de evangeliën, in nog eens 902 andere talen. Met deze 1907 vertalingen kan 97 procent van de wereldbevolking ten minste één boek uit de Bijbel lezen. De meeste vertalingen zijn in de afgelopen dertig jaar gemaakt.

Deze groei in bijbelvertalingen zette de vorige eeuw in. In die tijd deden de grote christelijke kerken veel vertaalwerk zelf, met weinig onderling overleg. In deze eeuw ging men bijbelvertalingen gezamenlijk publiceren en distribueren. Daar kwam bij dat men steeds vaker de vertaling liet maken door iemand met de doeltaal als moedertaal.

In de meeste landen wordt de Bijbel gedistribueerd door een bijbelgenootschap. In 1946 verenigden de verschillende landelijke genootschappen zich in de Wereldbond van Bijbelgenootschappen. Deze organisatie helpt alle christelijke kerken bij de publicatie en distributie van de Bijbel. Ook sturen zij deskundigen naar plaatselijke kerken die aan een vertaling van de Bijbel willen beginnen. Deze deskundigen, die vaak zelf vertaler zijn, hebben een grondige kennis van het Grieks en het Hebreeuws. De wereldbond publiceert ook zeer gedetailleerde toelichtingen op de bijbeltekst, en herschrijvingen van passages om verbanden aan te geven. Vaak werken verscheidene christelijke kerken samen aan een vertaling, hierbij geholpen door de wereldbond.

(Op het ogenblik is het Amerikaans bijbelgenootschap de grootste organisatie op dit gebied. Hoewel het niet het oudste genootschap is, telt het meer dan een miljoen leden en verrichten er meer dan 50000 mensen vrijwilligerswerk voor. Dit genootschap speelt een belangrijke rol bij de verschijning van veel nieuwe vertalingen.)

Het lijkt een geruststellende gedachte dat 97 procent van de wereldbevolking over een deel van of de hele Bijbel kan beschikken. Men zou haast denken dat er alleen nog maar voor gezorgd hoeft te worden dat in de gebieden waar maar een deel van de Bijbel gepubliceerd is, de vertaling wordt voltooid, en dat in de paar resterende talen aan een vertaling wordt begonnen. Maar zo eenvoudig ligt het niet.

Er zijn naar schatting 6170 talen (geen dialecten, maar talen). Als we de zojuist besproken 1907 talen daarvan aftrekken, blijven er 4263 talen over – talen die alleen in afgelegen gebieden door kleine groepen mensen gesproken worden. Op een enkele uitzondering na is geen van deze talen ooit geschreven – het zijn gesproken talen. Er zijn vertalers die geloven dat er voor elke taal eens een bijbelvertaling zal zijn.

Maar de omvang van deze taak roept een vraag op: is het niet zinniger om te zorgen voor een bijbelvertaling in de officiële voertaal en in bepaalde regionale talen die bij de handel gebruikt worden?

Eén antwoord komt uit de Leer en Verbonden: 'Want voorwaar, de roep *moet* [. .] de gehele wereld ingaan tot in de uiterste delen der aarde – het evangelie *moet* aan ieder schepsel worden gepredikt . . .' (LV 58:64; cursivering toegevoegd).

Bijbelvertaalster Lillian Howland heeft me nog een goed antwoord gegeven: 'Naast het standpunt van de heiligen der laatste dagen dat de kerk de ouders thuis helpt, is er nog een belangrijke reden om de Schriften in de eigen taal van een gezin te hebben – bekering. Als mensen in de kerk een andere taal spreken dan op de andere zes dagen van de week, zal hun godsdienstig gedrag dit patroon volgen. Hun godsdienst zal hun gedrag maar één dag in de week beïnvloeden. Ze zullen de Bijbel maar één dag in de week lezen. Ze zullen maar één dag in de week bidden. De taal vormt een barrière tussen God en hun dagelijks leven. De Schriften in de eigen taal hebben is in de eerste plaats belangrijk voor het heil en de dagelijkse groei van de persoon zelf, pas in de tweede plaats om hem bij zijn taken thuis te helpen.'

Op aanraden van een andere bijbelvertaler heb ik een experiment gedaan. Ik zou een week lang de Schriften niet in mijn eigen taal lezen, maar in een andere taal die ik sprak. Ik heb het geen week volgehouden. De Bijbel werd zo saai dat als ik hem neerlegde, ik me er niet meer toe kon zetten om hem weer op te pakken. Het lezen ging moeizaam, en de subtiele formuleringen gingen geheel langs me heen. Ik ontdekte dat mijn liefde voor de Schriften samenhang met mijn vermogen om ze ontspannen te lezen en dus ontspannen te overdenken.

Sinds die ervaring begrijp ik beter waarom het belangrijk is om de Bijbel in elke taal te vertalen, hoewel dat weinig praktisch lijkt. Denk eens aan het financiële aspect. Een bijbelvertaling in de taal van één stam kost gemiddeld meer dan een miljoen gulden. Met zo'n kostenplaatje is een vertaling in een nieuwe taal een eenmalige zaak: het moet meteen goed gedaan worden.

Bijna elke taal heeft zo haar unieke eigenschappen. Het Engels, bijvoorbeeld, lijkt op het Hebreuws en het Grieks in die zin dat het gebeurtenissen in *chronologische* volgorde weergeeft. Maar er zijn talen, zoals het Jagua in Peru, waarin gebeurtenissen in volgorde van *plaats en afstand* worden vermeld. In plaats van zinsdelen te verbinden met woorden als *voordat en toen*, moet de vertaler woorden als *vandaar en daarvandaan* gebruiken.

WIJ HEILIGEN
DER LAATSTE
DAGEN ZIJN DE
BIJBELVERTALERS
VEEL
VERSCHULDIGD.
ZELDEN ZIJN ONZE
ZENDELINGEN HUN
WERK BEGONNEN
ONDER EEN VOLK
DAT DE BIJBEL NIET
KENDE.

DE GEEST EN
MENSELIJKE TAAL
GAAN IN EEN
BIJBELVERTALING
SAMEN. DE
VERTALING BRENGT
DE GEEST OVER,
EN DE GEEST
OVERBRUGT OP ZIJN
BEURT DE
TEKORTKOMINGEN
VAN DE MENSELIJKE
TAAL.

Een bijbelvertaling maken is een moeilijke onderneming. IJverige zendingen maakten vaak een vertaling in een taal die ze niet geheel machtig waren. In het verleden zijn er ook vertalingen tot stand gekomen die gebaseerd waren op een andere vertaling, niet op de beste Hebreeuwse en Griekse manuscripten die beschikbaar zijn. De vertaler moet er ook voor waken dat hij zich bij de interpretatie van de tekst niet laat leiden door zijn eigen leerstelling en culturele visie.

Daarnaast moet de vertaler ook rekening houden met de achtergrond van de toekomstige lezers. Toen enkele vertalers verslag deden van hun werkzaamheden in Ukarumpa, in de hoogvlakten van Papua-New Guinea, meldden zij dat ze er steeds op bedacht moesten zijn om woorden te gebruiken die de inlanders kenden. In Jesaja 1:18, bijvoorbeeld, wordt zonde vergeleken met rood en vergeving met wit: wit als sneeuw, witte wol. De inlanders wisten wat rood en wit was, maar niemand daar had ooit sneeuw of wol gezien. De vertaler heeft het zo opgelost: 'al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als een kaketoever.'

Een vertaler in de Filippijnen stuitte op een ander probleem. Na voltooiing van zijn vertaling van het evangelie van Johannes gaf hij enkele exemplaren ervan aan leden van de stam waaronder hij werkte. Het werd niet gewaardeerd en niet gelezen. Na enig onderzoek ontdekte hij dat de taal twee verhaalvormen kende, een voor fictie en een voor waargebeurde verhalen. Hij had de vorm voor fictie gebruikt. Hij zette zijn vertaling om, en die versie werd een succes.

Een voorbeeld van ongelukkige woordkeuze is de eerste vertaling van de 23e Psalm in het Tlingit, een indianentaal in de staat Alaska in de Verenigde Staten. Er stond: 'De Heer is mijn Geitenhoeder, ik wil Hem niet; Hij sleept mij de berg op; Hij sleurt mij naar het strand.'

Omdat het weergeven van één taal en cultuur in een andere taal en cultuur zoveel problemen oplevert, moet de 'volmaakte' of volledige vertaling nog gemaakt worden. De beperking die Joseph Smith in het achtste geloofsartikel omschreef – 'voor zover de vertaling juist is' – blijft bestaan.

Toch gaan de Geest en menselijke taal in een bijbelvertaling samen. De vertaling brengt de Geest over, en de Geest overbrugt op zijn beurt de tekortkomingen van de menselijke taal. De Heer heeft ons geboden om alle volken te onderwijzen en het evangelie aan elk schepsel te prediken. Wij geloven dat Hij alle macht heeft om ons hiertoe in staat te stellen (zie Matt. 28:18-20; Marc. 16:15). De Heer heeft uitgelegd hoe Hij met de mens communiceert: 'Deze geboden zijn van Mij en werden aan Mijn dienstknechten in hun zwakheid gegeven, in hun eigen taal, opdat zij ze zouden mogen begrijpen' (LV 1:24).

Joseph G. Stringham is als taalkundige werkzaam voor de afdeling vertaling van de kerk, en is de zendingsleider van de Wijk Val Verda 6 in Bountiful (Utah).

ALLEEN BIJ GOD BEKEND

Een van de pioniers op het gebied van bijbelvertalingen was William Cameron Townsend. In 1917 werd Townsend, toen twintig jaar oud, ingehuurd om exemplaren van de Bijbel in Midden-Amerika te verkopen. In de jungle van Guatemala kwam hij oog in oog te staan met de werkelijkheid en de Cakchiquel indianen. Hij kon ze wel Spaanse Bijbels verkopen, maar er waren maar weinig Indianen die ze konden lezen. Hoewel Spaans de officiële taal in alle scholen was, konden maar weinig Cakchiquel zich goed verstaanbaar maken in het Spaans. Hun eigen taal was nooit opgeschreven.

Een van de Indianen vroeg aan Townsend: 'Waarom spreekt jouw God mijn taal niet?' De zending kon hem daar geen goed antwoord op geven. Townsend bleef langer dan hij contractueel verplicht was, leerde het Cakchiquel en bedacht een manier om die op te schrijven. Toen vertaalde hij het Nieuwe Testament. Hij deed er twaalf jaar over, maar die vertaling gaf dat volk waardigheid, hoop, en een liefde voor de Schriften. Ook gaf het Cameron Townsend een zending voor het leven.

In 1934, in een verlaten boerderij in de Amerikaanse staat Arkansas, begon Townsend met wat later het Summer Institute of Linguistics [Zomerinstituut voor Taalwetenschap] zou worden. Het instituut is uitgegroeid van twee studenten in het eerste jaar tot een organisatie van meer dan 3 000 taalkundigen en getraind personeel zoals piloten, radiotelegrafisten, verpleegsters en onderwijzers. In koppels van twee gaan de vertalers naar de vergeten volken van de wereld. Ze maken zich de taal eigen, leren de mensen lezen en schrijven, en vertalen samen met een team inlanders het Nieuwe Testament. Het duurt nog steeds twaalf tot veertien jaar. Sommige teams blijven twintig jaar om ook het Oude Testament te doen. Een bijbelvertaling in twee of drie talen kan voor een taalkundige zijn levenswerk zijn.

Instituutmedewerkers zijn gestorven aan inheemse ziekten en andere gevaren. In 1982 werd er een door guerilla's neergeschoten. Velen leven primitief, vaak geïsoleerd. Toch gaan ze.

Bijbelvertalers verdienen diep respect en dankbaarheid. Ook nu zijn er briljante, onbaatzuchtige vertalers met hun gezin in de woestijn of de jungle, onder een volk dat bijna alleen bij God bekend is. Gedenk ze met genegenheid. Gedenk ze in uw gebeden. We hebben ze nodig.

WILLIAM CAMERON TOWNSEND
(1896-1982), STICHTER VAN
HET SUMMER INSTITUTE OF
LINGUISTICS. (MET DANK
AAN TOWNSEND ARCHIVES.)

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak over het beleid van de kerk.

WARE
VOORUITGANG OP
HET GEBIED VAN
GEESTELIJKE
KENNIS BEGINT OP
HET PUNT DAT
BEGRIJP VAN
EVANGELISCHE
DENKBEELDEN
WORDT OMGEZET
IN EVANGELISCHE
ERVARING.

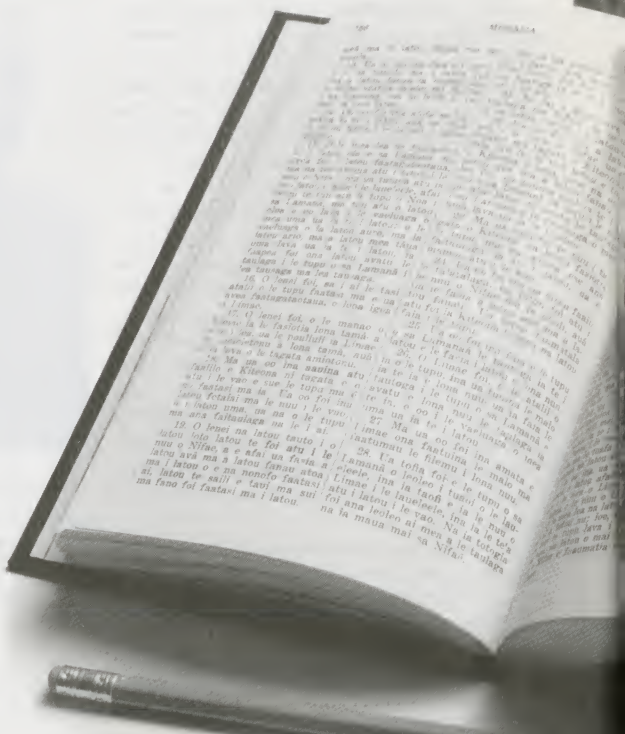
HOE KAN IK MIJN GEESTELIJKE KENNIS VERGROTEN?

Ik studeer regelmatig in de Schriften, maar toch heb ik vaak het gevoel dat ik niets leer en weinig vooruitgang maak. Hoe kan ik mijn geestelijke kennis vergroten?

Roger K. Terry,
instituut voor bedrijfskunde,
Brigham Young University,
Provo (Utah).

Ons leven lang is ons geleerd dat wij niet in onwetendheid zalig kunnen worden. Daarom bestuderen wij het evangelie, schrijven we verwijzingen bij teksten, en proberen we de woorden van de profeten tot ons door te laten dringen. Maar zo nu en dan, als we geluisterd hebben naar machtige getuigenissen of opstaan na een vurig gebed, is het alsof wij een glimp opvangen van een hoger niveau van kennis – en plotseling vragen

gelie niet echt 'kennen'. Want bij godsdienst, nog veel meer dan bij een bepaalde studierichting, is ervaring een onmisbaar element. Geloof, bijvoorbeeld, is slechts een idee totdat ik heb geleerd hoe ik het moet aanwenden en door deugdzaamheid méér geloof heb ontvangen. Dan pas wordt geloof een macht – een beginsel van macht.

Ik kan het nodige leren over bekering en zelfs een getuigenis verkrijgen dat Jezus Christus als mijn Heiland mij van mijn zonden kan reinigen, maar pas wanneer ik zijn zoenoffer deelachtig ben en voel dat mijn zonden werkelijk vergeven zijn, pas dan heb ik een waar begrip van bekering en vergeving.

Ik kan de leerstelling van de geestelijke wedergeboorte bestuderen, maar tenzij ik die grote verandering in mijn hart (Alma 5:14) voel, waardoor ik in een heilige veranderder en een nieuw mens in Christus word, weet ik weinig van heiligheid.

Ik kan studeren over de Heilige Geest en de manier waarop iemand openbaring ontvangt, maar pas wanneer ik mijn leven in overeenstemming breng met eeuwige waarheden en zo het gezelschap van de Heilige Geest waardig word, zal ik de verheven vrede van die goddelijke leiding kunnen begrijpen.

Ik zou kunnen spreken over het brood en het water des levens (Alma 5:34), maar hoe kan ik met zekerheid en met gezag spreken als ik ze

niet heb geproefd?

Hogere kennis is altijd kennis die voortvloeit uit ervaring. Maar hoe krijgen wij de juiste soort ervaring? Dat is, mijns inziens, een kwestie van het hart – een kwestie van overgave en toewijding. 'Ziet, de Here verlangt het hart en een gewillige geest' (LV 64:34).

Mormon vertelt ons over de geestelijke zegeningen van de kerk van God in een periode dat het hevige vervolging onderging:

'Nochtans vasten en baden zij dikwijls, en werden sterker en sterker in hun ootmoed, en steeds standvastiger in het geloof van Christus, zodat hun ziel met blijdschap en vertroosting werd vervuld, ja, zodat hun hart werd gereinigd en geheiligd, welke heiliging geschiedde, omdat zij hun hart aan God hadden gewijd' (Hel. 3:35; cursivering toegevoegd).

Kennelijk is veel van de kennis die wij door ervaring opdoen een rechtstreeks gevolg van dat wijden van ons hart aan God en het doen van zijn wil. Zorgen dat ons hart in harmonie is met God, is dikwijls de moeilijkste opgave in het leerproces; de bereidheid en neiging om geestelijk ingesteld te zijn is voor de meesten onder ons zeker geen natuurlijke zaak. Vaak kunnen wij ons hart slechts voorbereiden op die mate van ootmoed en ons verlangen naar geestelijke ervaringen vergroten door oprecht te bidden en te vasten. □

WEG MET DIE TROEP

WELDEN ANDERSEN

(Zie Alma 60:23)

DE WERELD VAN EKAETTE

ANN LAEMMLEN

Hoe een Nigeriaanse zuster mij waar dienstbetoon en praktische christelijkheid onderwees.

Ikwil u voorstellen aan een vriendin van mij, Ekaette genaamd, die twee en een half jaar mijn buurvrouw is geweest. Ekaette woont in een tropisch regenwoud in Nigeria, het dichtstbevolkte land in Afrika. Gedurende het regenseizoen is haar woning omgeven door welig groen kreupelhout. Palmbomen accentueren de horizon en de zonneschijn die door het wolkendek heenbreekt, schept prachtige zonsondergangen. Gedurende het hete, droge seizoen zorgt de wind uit de Sahara voor een sluier van fijn stof die de hete zonnestralen filtert.

Ekaette is twee jaar ouder dan ik. Zij was nog maar een jong schoolmeisje toen haar huwelijk met Akpan, die tien jaar ouder is dan zij, werd gearrangeerd. Hun eerste kind werd geboren toen Ekaette nog maar veertien of vijftien jaar oud was. Ekaette heeft aan acht kinderen het leven geschonken, van wie er nog vijf in leven zijn. Het gezin trad een paar jaar geleden tot de kerk toe.

Akpan heeft geen vaste baan, maar hij neemt losse karweitjes aan en repareert het een en ander voor anderen. Hij is een trots en ijverig mens, een goede echtgenoot en vader.

Ekaette heeft een leuke woning vervaardigd uit bamboe-palen en rode klei. Een rietendak beschermt het gezin tegen de zware tropische regenstormen. De woning, die verdeeld is in vier kamers, heeft een harde aarden vloer. Buiten is er een overdekte kookgelegenheid.

Zoals in zoveel andere plaatsen in de wereld is er geen elektriciteit in het gebied waar Ekaette woont. Ekaette kookt op een houtvuur, wast kleren in de rivier, en strijkt deze met een bout die gevuld is met hete kolen. Ekaette's dag begint heel vroeg.

Zij en haar kinderen moeten al het water dat zij dagelijks nodig hebben uit een rivier halen die dichtbij hun huis stroomt. Een paar keer per week moeten ze het bos in om het brandhout te hakken dat zij nodig hebben. Zij dragen het hout gebundeld op hun hoofd.

Het meeste voedsel voor Ekaette's gezin komt van verschillende lapjes grond buiten hun dorp. Ekaette teelt cassave, zoete aardappels, bananen, weegbree, ananas, hete Spaanse pepers, en verschillende soorten bladgroenten die gebruikt worden in diverse soepen.

Ekaette en haar man en kinderen zijn gelukkig. Zij hebben het goed.

Ik ontmoette Ekaette toen ik leiding gaf aan een voorlichtingsproject van het Thrasher Research Fund, dat onderzoek naar de gezondheid onder kinderen in derde-wereldlanden steunt. Mijn collega's en ik organiseerden lessen in gezondheidszorg en trainden in vele dorpjes vrijwilligers, die op hun beurt de gezondheidsbeginselen, zoals goede voeding, waterhygiëne, individuele hygiëne, en woninghygiëne, in hun eigen taal onderwezen aan de dorpsbewoners in hun woningen, scholen, kerken en raadhuisen.

Ik herinner me dat ik eens op een hete, drukkende avond onder een plafondventilator, waarvoor de stroom werd opgewekt door een generator, een recent nummer van een krant zat door te bladeren die ik eerder die dag had ontvangen. Mijn oog viel op een artikel met tips om thuis geld te besparen. Het waren tips als: lichten uitdoen in vertrekken die niet gebruikt worden, de kraan niet voor niets laten lopen, grote hoeveelheden voedsel kopen en het in porties invriezen, stoffen luiers gebruiken in plaats van wegwerpluiers, brieven sturen om te

EKAETTE TOONDE
ME ENTHOUSIAST
HOE ZIJ, MET DE
MIDDELEN DIE HAAR
TER BESCHIKKING
STONDEN, HET BE-
GINSEL HAD TOEGE-
PAST UIT DE ZHV-LES
OVER HET SCHOON
EN NETJES HOUDEN
VAN JE WONING.

besparen op de telefoonrekening, en niet winkelen met een lege maag. Deze tips waren zeker nuttig, maar zij behoorden toe aan een wereld waarvan ik op dat moment geen deel uitmaakte.

Maar ondanks de verschillen tussen mijn wereld en die van Ekaette, was er iets dat ons bond: het evangelie van Jezus Christus – christelijkheid.

Onze christelijkheid behoort niet beïnvloed te worden door onze omgeving of omstandigheden, hoewel die wel bepalen hoe we ons geloof in praktijk brengen. Christelijkheid behoort niet beïnvloed te worden door huidskleur of ras, door hoe wij ons brood verdienen of door wat wij op de markt kopen. Het behoort niet bepaald te worden door het klimaat of de geografische ligging.

Ik ben uit Afrika teruggekeerd met een eenvoudiger definitie van christelijkheid dan ik eerst had. Voor mij is christelijkheid liefde, ofwel naastenliefde – de hoogste, edelste, sterkste soort liefde – de reine liefde van Christus. Zij kan iemand ertoe brengen liefdadig te zijn, maar zij is niet synoniem met liefdadigheid.

Met andere woorden, christelijkheid is niet zozeer *wat* ik doe, maar *hoe* ik liefheb; het is het proces waardoor wij leren lief te hebben zoals Christus liefheeft. Kerken zijn instituten waar wij over Christus kunnen leren en wat wij geleerd hebben als christen in praktijk brengen. Maar kerkbezoek op zich zal van mij net zo min een christen maken als een bezoek aan de bibliotheek van mij een geleerde maakt. Het verschaft mij alleen de kans om te leren hoe ik een christen kan worden. Het christendom onderwijst mij mijn relatie met God en mijn medemens. Als ik die relatie begrijp, stelt mij dat in staat mijn hart te veranderen, waardoor mijn vermogen om lief te hebben verruimd wordt.

Beginselen zoals liefde, opoffering, geloof, bekering, zelfredzaamheid, en toewijding zijn universeel. Mijn werk in Afrika leerde mij dat deze en soortgelijke beginselen zoveel belangrijker zijn dan programma's. De westerse wereld verschaft vele programma's voor derde-wereldlanden. Er worden scholen gebouwd, medische klinieken geopend, medicijnen toegediend, tractors geïmporteerd, en voedingsmiddelen gedistribueerd. De programma's lenigen de directe behoeften, maar

vaak worden de beginselen achter de procedures over het hoofd gezien. Ik denk niet dat ik Ekaette van dienst had kunnen zijn als ik mij geconcentreerd had op programma's zoals de voedselvoorraad of familiegeschiedenis, hoe goed en belangrijk ze ook zijn. Maar Ekaette en ik deelden een solide geloofsbasis van eeuwige beginselen als geloof, liefde, en zelfredzaamheid. Bij de uitoefening van deze beginselen hebben we van elkaar geleerd.

Ik begon te beseffen hoe belangrijk het is beginselen te onderwijzen, nadat ik een ZHV-les had bijgewoond in de plaatselijke gemeente. De les, uit het lesboek, ging over het schoon en netjes houden van onze woning. Er stond een foto in het lesboek van een Amerikaanse woonkamer die er prima uitzag. De lerares was zo onbekend met de interieurs in de westerse wereld, dat ze de foto ondersteboven hield toen ze die aan de klas toonde.

Toen ik Ekaette in de week die volgde bezocht, zat ze van top tot teen onder de modder. Zij straalde. Geïnspireerd door de les was Ekaette haar huis gaan schoonmaken. Ze had alles wat er in het huis was (dat was niet veel) naar buiten gebracht en ze was nu bezig de muren en vloer in te smeren met nieuwe klei.

Ze toonde me enthousiast hoe zij de voorkant van haar woning had verfraaid met een donkerder modder. Het zag er schitterend uit. Ekaette had het beginsel geleerd en het daarna in praktijk gebracht op een manier die voor haar functioneel was. Haar voorbeeld bracht mij ertoe na te denken over mijn eigen inspanningen om de christelijke beginselen toe te passen. Het kwam mij voor dat zelfonderzoek wellicht het belangrijkste beginsel is om in praktijk te brengen.

Zo denk ik, bijvoorbeeld, dikwijls: dat vind ik een goed idee, maar ik heb er het geld of de middelen niet voor. Zo worden geld en stoffelijke goederen zaken die christelijk dienstbetoon in de weg staan. Maar welke *dingen* heb je nodig om een christen te zijn – een kleed om op neer te knielen, of een warm brood voor de bureu? Moet ik er financieel warmpjes bij zitten voordat ik mijn middelen met iemand anders kan delen? Moet ik naar Afrika reizen om kinderen te vinden die hulp nodig hebben? Ik ben van mening dat het de Heer welgevallig is als we dienen met de middelen die we hebben.

Een tweede beginsel dat ik geleerd heb is dat het belangrijk is dat ik dien waar ik ook ben. Mijn ervaringen in Afrika zijn mij zeer dierbaar, maar ik vind niet dat het beter is iemand lief te hebben die ver weg is in plaats van iemand die in de buurt is. De Heiland toonde wie ik moet liefhebben. Hij reisde zijn land niet uit naar een ander land en volk. Hij ging uit onder zijn eigen volk en ging om met vele verschillende mensen: rijken en armen, politici, zieken, lammen en blinden, tollenaars, hongerigen, vermoedden en eenzamen, en zelfs zij van wie gedacht kon worden dat zij zijn gezelschap onwaardig waren.

Toen ik in Afrika was, was het voor mij duidelijk dat Afrika de beste plaats was voor mij om een christen te zijn. Nu dat ik thuis ben, is het hier onder mijn eigen volk de beste plaats om een christen te zijn. Dit is een uitdaging voor mij. Het lijkt vaak makkelijker om wat geld te sturen naar een 'red de wereld'-organisatie dan tijd in te ruimen voor een praatje met een broeder, zuster, buur, of vriend.

De derde les die ik leerde, was dat ik mij erop moet voorbereiden om in zoveel mogelijk situaties te dienen. Ik heb vele ervaringen gehad die mij hielpen Ekaette en haar gezin beter te begrijpen. Maar omdat ik niet alles kon begrijpen wat zij ervaren had, was het moeilijk voor mij om te weten hoe ik zo goed mogelijk kon helpen.

Ik weet niet hoe het voelt om drie kinderen in mijn armen te zien sterven, omdat er geen medische hulp is. Ik weet niet wat het is om je te moeten afvragen waar de volgende maaltijd vandaan zal komen. Ik weet niet hoe het voelt om de muren van mijn woning met mijn eigen handen te vormen. Ik weet niet wat Ekaette's grootste vreugden zijn. Hoe hard ik het ook probeer, ik ben niet in staat om mij in veel van haar problemen en uitdagingen in te leven.

En toch heb ik geleerd dat hoe meer ervaringen ik heb, des te meer mensen ik kan begrijpen. Het besluit om mij alleen te bewegen in een select groepje mensen die hetzelfde denken en doen als ik, zal mijn mogelijkheden tot christelijk dienstbetoon enorm beperken. Ik kan ervoor kiezen de verscheidenheid van mijn ervaringen en mijn vermogen tot liefhebben te vergroten. Hoe meer mensen ik begrijp, des te meer zal ik op Christus gaan lijken. In mijn streven een christen te zijn, ben ik erachter

GEMOTIVEERD DOOR LIEFDE, VOLGDE EKAETTE NIET ALLEEN HET ONDERWIJS IN GEZONDHEIDSLEER, MAAR GAF WAT ZIJ GELEERD HAD OOK DOOR AAN ANDEREN IN HAAR OMGEVING.

FOTOGRAFIE: ANN LAEMMLEN

gekomen dat veel van mijn motieven vaak weerspiegeld worden in de houding van de mensen om mij heen. Mijn collega's en ik kwamen in Afrika in contact met honderden mensen uit heel veel dorpjes. Iedereen had zo zijn eigen redenen om aan het programma mee te doen. Sommigen kwamen omdat zij dachten dat blanke welzijnswerkers gratis behandeling, medicijnen of werk inhiel. Anderen vonden de blanke gezichten in hun dorp heel interessant. Sommigen kwamen omdat zij zich zorgen maakten over de gezondheid van hun kinderen; zij waren bang voor ziekte en bang dat een kind zou sterven. Anderen wilden in het belang van hun gezin meer leren over gezondheid. Sommigen kwamen omdat de burens ook kwamen. Weer anderen kwamen omdat er liefde in hun hart was en omdat zij het verlangen hadden hun leven en dat van anderen te verbeteren.

Het was fascinerend om de verschillende reacties op het project te zien. De mensen die kwamen in de hoop iets gratis te krijgen, hielden het al gauw voor gezien. De nieuwsgierige mensen raakten gewend aan de blanke gezichten en kwamen ook niet meer terug. Zij die gezondheidsproblemen in het gezin hadden, bleven altijd wel komen; hun problemen werden niet alleen opgelost, ook kregen zij informatie waarmee zij zich in de toekomst zouden kunnen redden.

Zij die gemotiveerd werden door de liefde bleven niet alleen, maar gingen een stap verder door wat zij geleerd hadden aan anderen door te geven.

Ekaette was een van die mensen. Zij zei mij eens: 'Als je me geld had gegeven – ongeacht hoeveel of hoe weinig – zou het nu allemaal op zijn. Maar je hebt me kennis gegeven en niemand zal me dat ooit kunnen afnemen.' In mijn laatste jaar in Afrika trainde Ekaette met heel weinig hulp van onze kant vrijwilligers die groepen vrouwen in de dorpen zouden gaan instrueren.

In Ekaette's leven heb ik christelijkheid – ofwel liefde – in actie gezien. Met de evangeliebeginselen als leidraad heeft zij praktische oplossingen gevonden voor haar dagelijkse problemen. En dat kunnen wij ook. Ik ben ervan overtuigd dat het evangelie van Jezus Christus de antwoorden heeft op alle wereldproblemen.

Ik ben bijna de helft van het laatste decennium in het buitenland geweest. In die tijd heb ik veel tegenstellingen gezien en ervaren, en ben ik in contact gekomen met mensen die veel te verduren hadden. Ik geloof dat wat president Spencer W. Kimball eens heeft gezegd waar is, namelijk dat we de oplossing voor al onze problemen kunnen vinden in het evangelie van liefde dat onze Heiland onderwees en in zijn eigen leven tot uiting liet komen. Met die soort liefde in mijn hart kan ik een praktisch christen zijn, ongeacht of ik mij hier of in Ekaette's wereld bevind. □

Ann Laemmlen, voormalig directrice van het Thrasher International Program for Children, is assistent-redactrice van de International Magazine. Zij is lid van de Wijk Millcreek 2 in de Ring Salt Lake Millcreek.

MENEER HOGGE
VROEG ME:
'WIE HEEFT JE
HIER NAARTOE
GESTUURD? IK HEB

HELEMAAL GEEN
VACATURES.
IK VOELDE ME ZO
VOOR SCHUT
STAAN.'

DE INSPIRATIE VAN BROEDER HIGGINS

LAVERD JOHN

Ik was net in mijn luie stoel gaan zitten om naar mijn favoriete tv-programma te kijken toen er werd aangeboden.

'Ik doe wel open,' zei mijn vrouw.

'Wie zou er om deze tijd langkomen?' vroeg ik mezelf af. 'Dat gebeurt nu altijd. Ik word altijd tijdens mijn lievelingsprogramma gestoord!'

'Het zijn de huisonderwijzers,' zei mijn vrouw. 'Ik was helemaal vergeten te zeggen dat broeder Higgins vanmiddag heeft gebeld. Hij heeft een afspraak gemaakt om ons vanavond vroeg te bezoeken omdat hij later op de avond de stad uit gaat.'

Ik stond op uit mijn stoel en wist wat broeder Higgins zou gaan zeggen. Hij zei altijd hetzelfde - 'Hoe gaat het ermee? Mooi weer vandaag, hè? Is er iets dat we voor u kunnen doen?'

En ja hoor, zo begon hij. Ik bleef maar denken: ik mis het nieuws!

Maar toen broeder Higgins vroeg: 'Is er iets dat we voor u kunnen doen?' kwam de gedachte bij mij op: er is *inderdaad* iets dat hij kan doen. Geef hem toch een kans.

'Ja, er is iets dat u voor ons kunt doen,' zei ik. 'U weet dat onze zoon, Mikhail, nog niet zo lang geleden van zijn zending is teruggekomen. Hij is al die tijd vergeefs op zoek naar werk en hij is erg ontmoedigd. Ik heb hem niet kunnen helpen. Weet u misschien of er ergens een vacature is?'

'Hmm, dat is een moeilijk probleem,' antwoordde broeder Higgins. Ik zou niet weten of er ergens een vacature is, maar ik zal hier en daar eens informeren.'

Ik dacht niet dat broeder Higgins met een oplossing zou komen. Maar ik was vergeten dat huisonderwijzers inspiratie kunnen ontvangen om de gezinnen waar zij verantwoordelijk voor zijn, te helpen. Of broeder Higgins nu kon helpen of niet, ik was blij dat ik ons probleem met onze huisonderwijzers had besproken.

Twee dagen later belde broeder Higgins mij op. Hij zei: 'Zeg tegen Mikhail dat hij naar de Read Company moet gaan en naar meneer Hogge moet vragen. Hij heeft een vacature.'

Mikhail was erg opgewonden, want hij was al zo lang op zoek naar een baan. Maar toen hij een uur later terugkwam, kon ik

aan de manier waarop hij liep zien dat hij niet was aangenomen.

Toen hij binnenkwam, zei hij: 'Ik kan het niet geloven. Meneer Hogge vroeg me: "Wie heeft je hier naartoe gestuurd? Ik heb helemaal geen vacatures. En als ik werk zou hebben, zou jouw sollicitatie onderaan deze stapel komen te liggen." Ik voelde me zo voor schut staan dat ik er spijt van had dat ik was gaan solliciteren.'

Ik kon zijn teleurstelling begrijpen en probeerde hem op te beuren. Maar ik vroeg me toch af waarom onze huisonderwijzer had verteld dat er een vacature was, terwijl die er niet was.

De volgende dag ging de telefoon. De stem aan de andere kant van de lijn zei: 'U spreekt met Hogge. Is Mikhail thuis?'

Mikhail kwam aan de telefoon en meneer Hogge vroeg: 'Kun je naar de winkel komen? Ik was onder de indruk van je oprechtheid en je gewilligheid om te werken, en ik kan je toch gebruiken. Ik heb je vanmiddag al nodig.'

Toen Mikhail bij de winkel aankwam, bleek dat hij niet alleen een baan had, maar ook zelf zijn werkuren kon indelen. Hij kon het zo regelen dat zijn schoolwerk geen hinder zou hebben van zijn werk - nog een antwoord op een oprecht gebed.

Toen ik aan de volgorde dacht van de gebeurtenissen die tot zijn baan hadden geleid, kwam ik tot de conclusie dat broeder Higgins eerder op de hoogte moet zijn geweest van de vacature dan meneer Hogge zelf.

Toen broeder Higgins de volgende keer op huisonderwijs kwam, vertelde ik hem wat er gebeurd was. Hij zei dat hij alleen maar gebeden had dat hij in staat zou zijn om Mikhail te helpen bij het vinden van een baan, en dat hij gebeld had zodra hij er een wist.

Het was duidelijk dat de Heer de behoeften van ons gezin kende en onze huisonderwijzers had gebruikt om in deze behoeften te voorzien. Zij hadden om leiding gebeden, en de Heer had hun gebeden verhoord. □

LaVerd John is een gepensioneerde onderwijzer, en woont in de Wijk North Ogden 1 in de Ring North Ogden Utah

H PRAAT J OUD

Er zijn een aantal dingen die kinderen kunnen doen om de communicatie met hun ouders te verbeteren.

Mijn beste vriend, Brad, was er net achtergekomen dat zijn ouders gingen scheiden, en we hadden een paar uur over de problemen zitten praten waar hij mee geconfronteerd werd.

Toen ik op mijn horloge keek, was het al over enen. 'O jee,' zei ik, 'ik had al lang thuis moeten zijn. M'n vader zal wel kwaad zijn.' Ik wenste Brad het allerbeste voor de komende dagen, nam afscheid en rende naar huis.

Het buitenlicht brandde nog - een slecht teken. Dat betekende dat m'n vader op me zat te wachten.

Ik deed voorzichtig de voordeur open en ging naar binnen.

'Weet je wel hoe laat het is?' schreeuwde hij.

'Het is over enen. Heb ik je niet gezegd dat je op tijd thuis moest zijn?'

'Ja, maar ...'

DE E MET JE ERS

'Geen gemaar. Ik heb je al vaker gezegd dat je op tijd thuis moet komen.' Hij trilde van woede. 'Voorlopig zul je niet naar je vrienden toegaan, jongeman.'

Ik had het gevoel dat ik zonder proces veroordeeld werd. Ik was het er niet mee eens. 'Dat is niet eerlijk. Laat het me in ieder geval uitleggen.'

'Er valt niks uit te leggen,' zei hij. 'Je bent te laat, en daarmee uit. En nou naar je bed.'

'Het is niet eerlijk, Pa,' pleitte ik nog.

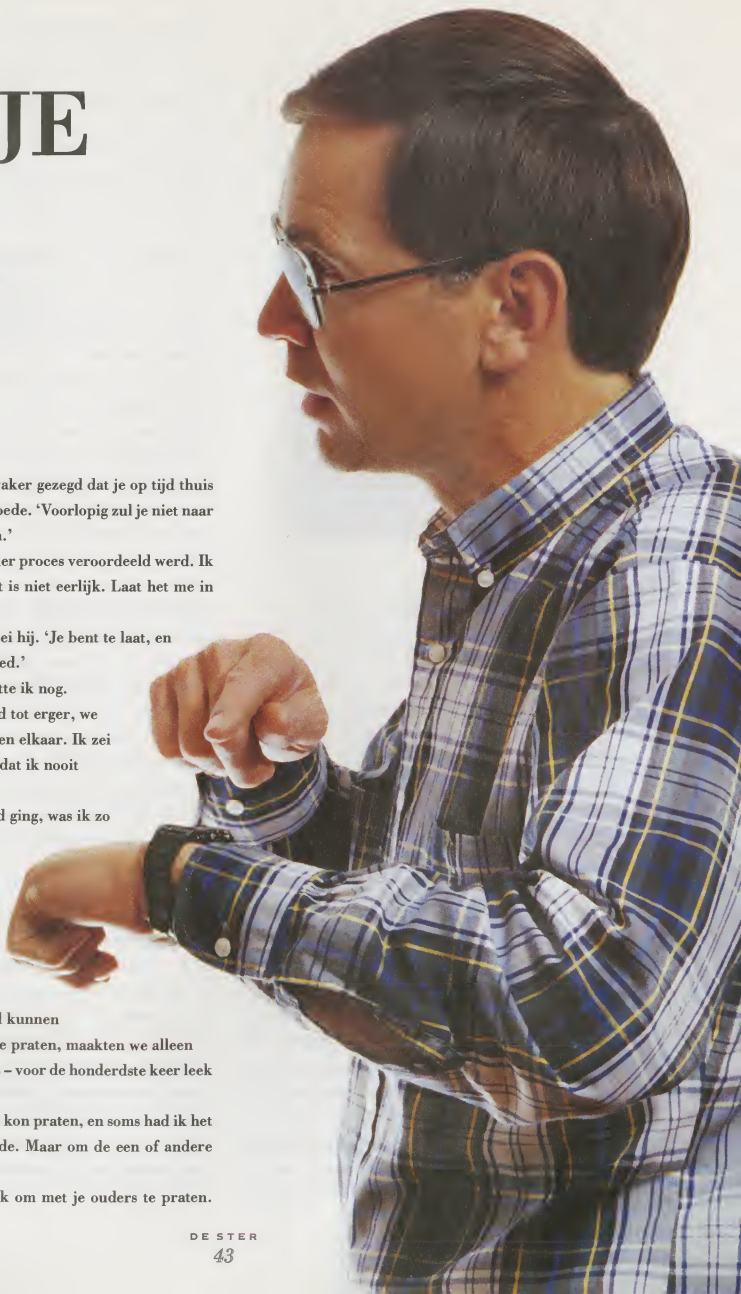
Ons gesprek werd van kwaad tot erger, we maakten ruzie en beschuldigden elkaar. Ik zei dat hij nooit luisterde. Hij zei dat ik nooit respect toonde.

Toen ik uiteindelijk naar bed ging, was ik zo kwaad dat ik niet kon slapen.

Ik maakte me zorgen om Brad, en ik was gefrustreerd omdat ik er niet met mijn vader over kon praten. Ik wou dat het anders kon, dat ik thuis had kunnen komen en hem over Brads ouders had kunnen vertellen. Maar in plaats van te praten, maakten we alleen maar ruzie omdat ik te laat was – voor de honderdste keer leek het wel.

Ik wou dat ik met mijn vader kon praten, en soms had ik het gevoel dat hij dat ook wel wilde. Maar om de een of andere reden lukte het ons nooit.

Het is niet altijd gemakkelijk om met je ouders te praten.

**HOE MEER JE MET JE
OUDERS INFORMEEL
OVER DE
ALLEDAGSE
DINGEN PRAAT, HOE
GEMAKKELIJKER
HET IS OM IN
MOEILIJKE EN
EMOTIONELE
SITUATIES MET HEN
TE PRATEN.**

Sommige jonge mensen, jij misschien ook, hebben een geweldige band met hun ouders. Deze jongeren kunnen zonder angst en zonder zich opgelaten te voelen over alles met hun ouders praten. Maar niet iedereen is zo gelukkig. Als jongen en later als tiener wilde ik altijd zinvolle gesprekken met mijn ouders hebben, maar ik kreeg het niet voor elkaar. We hadden wel een goede verstandhouding, maar we spraken nooit echt met elkaar. Nu ik terugkijk, realiseer ik me dat ik van mijn ouders verwachtte dat zij alle moeite zouden doen om een goede communicatie tot stand te brengen. Daar zat de fout. Er zijn een

aantal dingen die kinderen kunnen doen om de communicatie met hun ouders te verbeteren.

Het eerste dat je kunt doen is met hen praten. Dat is in het begin misschien niet makkelijk, maar wel de moeite waard. 'Mijn vader en ik spraken wel tegen elkaar,' zegt een tiener die ik ken, 'maar we gingen er nooit voor zitten om ernstige gesprekken te hebben over mijn leven, mijn problemen en de dingen die ik wilde bereiken. Ik had eigenlijk het eerste serieuze gesprek met hem toen hij bisschop was en met mij op mijn verjaardag moest spreken.'

'Dat gesprek deed mij werkelijk inzien dat ik de communicatie kon verbeteren als ik mij inzette om hem te helpen. Het is niet van de ene op de andere dag verbeterd, maar vanaf die tijd proberen we allebei tijd te maken om zo nu en dan samen een gesprek te hebben.'

Een meisje dat ik ken, houdt iedere week een 'interview' met haar ouders. 'Ik "interview" ze niet echt,' zegt ze, 'tenminste niet op een doorzichtige, formele manier. Maar als ik zie dat ze het even niet druk hebben, stel ik vragen over hun kinderjaren, hun schooljaren enzovoorts. En als ze dan antwoord geven, ga ik rustig zitten luisteren. Het is verbazingwekkend wat ik op die manier over mijn ouders te weten ben gekomen.'

Hoe meer je met je ouders informeel over de alledaagse dingen praat, hoe gemakkelijker het is om in moeilijke en emotionele situaties met hen te praten. Zinvolle gesprekken komen niet vanzelf - die moeten geoefend worden, en in dat oefenen kun jij vaak het initiatief nemen.

Soms is het moeilijk om de tijd te nemen om te praten. Probeer dan wat creatieve benaderingen. Een jonge zending vertelde me eens: 'Ik wilde altijd graag met mijn moeder praten. We spraken over veel dingen, maar nooit over iets serieus of persoonlijks. We hadden wel een goede verstandhouding - we konden goed met elkaar opschieten - maar we praatten nooit echt met elkaar.'

'Er waren zoveel dingen die ik haar wilde vertellen, zoveel vragen die ik haar wilde stellen voordat ik op zending zou gaan, maar het ging niet.'

'Toen schreef ik haar een brief, een lange brief, en legde die op haar kaptafel. Dat was de doorbraak, en we hebben een paar geweldige gesprekken gehad voordat ik wegging.'

Als de tijd voor jou en je ouders een probleem is, gebruik dan je fantasie om tijd te vinden om samen met je ouders te zijn. Je kunt bijvoorbeeld vroeg opstaan of later naar bed gaan om ongestoord te kunnen praten. Je kunt ook een afspraak met ze maken en een specifieke plaats en tijd afspreken. Als je er goed over nadenkt kun je nog meer manieren bedenken om jou en je ouders te helpen om tijd te vinden.

Soms zou je willen dat je ouders luisteren, en niet praten. Zoals je waarschijnlijk wel hebt gemerkt, hebben veel volwassenen de lastige gewoonte dat ze meteen advies geven, ook als dat helemaal niet gevraagd wordt.

Ik weet dat ik dat vaak doe. Het gebeurt vaak dat mijn dochter Christy me over een probleem op school of met vriend(inn)en vertelt, en dat ik onmiddellijk ophoud met luisteren en haar vertel wat ze moet doen. Ik weet dat Christy zich liever wil uiten dan dat ze mijn advies wil, maar soms kan ik mezelf niet bedwingen.

Een van mijn leerlingen heeft een goede manier gevonden om met ouders (of andere volwassenen) om te gaan die graag advies geven terwijl ze zouden moeten luisteren.

‘Mijn ouders geven me graag goede raad, en meestal vind ik dat niet zo erg. Maar soms wil ik echt dat ze naar me luisteren, en dan zeg ik tegen ze: “Pa, Ma, ik wil jullie iets vertellen, en ik wil graag dat jullie luisteren – zonder te praten – totdat ik ben uitgesproken. Ik wil het jullie graag vertellen, maar als jullie toch niet luisteren, vertel ik het liever niet. Als jullie eerst naar mij luisteren, dan zal ik naar jullie luisteren.” Meestal lukt dat wel.’

Soms gaat het niet zo makkelijk om je ouders naar jou te laten luisteren. Soms wordt de communicatie door emoties beïnvloed. Als een van beide partijen boos of verdrietig is, dan wordt de communicatie al snel verstoord. ‘Iedere keer als ik mijn vader vraag of ik mijn rijbewijs mag halen, wordt hij kwaad,’ vertelde een scholier me.

‘En wat doe jij als hij kwaad wordt?’ vroeg ik.

‘Dan word ik ook kwaad, en hebben we weer de grootste ruzie.’

Gevoelige onderwerpen kunnen besproken worden zonder dat iedereen ruzie gaat lopen maken. Als je ergens met je ouders over moet praten, maar je bent bang, dan kun je de situatie vaak ten goede beïnvloeden door je gevoelens te uiten. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: ‘Ik ben erg bang om jullie dit te vertellen, maar . . .’ Of als je ouders boos of verdrietig zijn, probeer dan hun gevoelens te begrijpen door iets te zeggen als: ‘Jullie zijn erg boos omdat . . .’ Hoe beter jij en je ouders de emoties in het gesprek begrijpen, hoe makkelijker het wordt om te communiceren.

Ik wou dat ik dat incident met mijn vader, toen ik te laat thuiskwam, anders had aangepakt. Hij was op dat moment zo kwaad dat het geen zin had om die avond tegen hem in te gaan. Maar ik had er later op terug kunnen komen, als we beiden minder emotioneel waren geweest, en hem mijn gevoelens kunnen uitleggen.

Hoewel ik wist dat het belangrijk was, vond ik het altijd erg moeilijk om met mijn ouders te praten.

FOTOGRAFIE: WELDEN ANDERSEN

**ZOALS JE
WAARSCHIJNLIJK
WEL HEBT GEMERKT,
HEBVEN VEEL
VOLWASSENEN DE
LASTIGE GEWOONTE
DAT ZE METEEN
ADVIES GEVEN, OOK
ALS DAT HELEMAAL
NIET GEVRAAGD
WORDT.**

Dit gebrek aan communicatie was frustrerend, maar wat me weerhield van ontmoedigd of boos te worden was de wetenschap dat ze van mij hielden. En ik hield van hen. Wat de communicatiemoelijkheden ook waren, in ieder geval zat ons hart op de goede plaats.

Die liefde tussen ouders en kinderen is de basis voor een goede communicatie. Ongeacht wat je ouders ook zeggen – of niet zeggen – ze houden toch van je. Houd dat altijd in gedachte als je probeert om de communicatie tussen jou en je ouders te verbeteren. □

MAAR ÉÉN KIND

KAREN A. ANDERSON

De leden van het jeugdwerkpresidium van de wijk waren diep aan het nadenken over het komende jaar. 'Wat gaan we met Jenny doen?' vroeg een van hen. 'Ze is de enige elfjarige in de hele wijk. Vinden jullie niet dat we de klassen gewoon moeten combineren? Het is al zo moeilijk om leerkrachten te vinden, vooral als het om een enkel kind gaat.'

De jeugdwerkpresidente knikte. Ze zei: 'Ja, dat is waar, maar ik voel toch niets voor die oplossing. De familie Anderson heeft momenteel wat problemen met Jenny's oudere zus, en ik denk dat Jenny niet alle aandacht krijgt die ze nodig heeft. Ik denk dat we deze beslissing met een gebed in ons hart moeten nemen.'

In die tijd werd het jeugdwerk nog doordeweeks gehouden, en het was moeilijk om leerkrachten te vinden. En om iemand te vinden die gewillig was om maar één kind les te geven, leek bijna onmogelijk.

De volgende dag bestudeerde de jeugdwerkpresidente de ledenlijst. Het leek wel of alle mensen die geschikt waren al meer dan één roeping hadden. Ze besloot om het probleem aan haar Hemelse Vader voor te leggen – en bad opnieuw over het vinden van een leerkracht voor Jenny.

Toen ze weer op de ledenlijst keek, werd haar aandacht naar de naam van zuster Connor getrokken – een onwaarschijnlijke keuze, omdat zuster Connor altijd zei dat ze geen goede leerkracht was. Zuster Connor had zelfs meerdere malen gezegd:

FOTOGRAFIE: CRAIG DIMOND

'Ik ben gewoon geen leerkracht. Ik word zenuwachtig als ik voor een groep mensen sta.' Zuster Connor had dit al zo vaak gezegd dat iedereen in de wijk haar geloofde. Maar de Heilige Geest vergist zich niet, en ik ging met mijn voorstel naar de bisschop.

Zuster Connor was verbaasd toen ze werd geroepen. 'Weet u het zeker?' vroeg ze de bisschop. 'U weet toch dat ik geen les kan geven?'

'Ja, ik weet het zeker,' was zijn antwoord. 'De Heer heeft u nodig in deze roeping, zuster Connor. Het zou goed zijn als u in gebed ging, en de Heer vroeg wat u kunt doen om Jenny te helpen.'

Zuster Connor was zo zenuwachtig over haar nieuwe roeping dat ze opgelucht was toen ze hoorde dat er maar één kind in haar klas zat. Jenny was erg blij toen ze hoorde dat er voor haar alleen een leerkracht was geroepen. Haar ouders waren opgelucht en onder de indruk dat zuster Connor zo'n ongebruikelijke roeping had aanvaard.

Het nieuwe jaar begon. Elke week zaten zuster Connor en Jenny in hetzelfde kleine leslokaal. Zuster Connor gaf les, ze stelden doelen en hadden veel plezier.

Op een donderdag in de winter kwam Jenny uit school en het leek erop dat ze ziek zou worden. Toen haar moeder opperde dat ze misschien beter niet naar het jeugdwerk kon gaan, barstte Jenny in tranen uit. 'Maar mama, u begrijpt het niet. Ik moet gaan. Zuster Connor heeft me nodig. Als ik niet ga, heeft ze niemand om les te geven, en dan zal ze heel verdrietig zijn!'

Naarmate het jaar vorderde, groeide er vriendschap en lief-

de tussen zuster Connor en Jenny. Zuster Connor leerde Jenny naaien, en Jenny leerde zuster Connor hoeveel het voor haar betekende dat ze 'een eigen leerkracht' had. Jenny leerde dat jaar vele vaardigheden, en zuster Connor ontdekte dat ze wel kon lesgeven – en dat ze het erg fijn vond!

Toen de diploma-uitreiking van het jeugdwerk naderbij kwam, besloten zuster Connor en Jenny dat dat iets bijzonders moest worden. Jenny's moeder kocht stof, en Jenny en zuster Connor maakten er een nieuwe jurk van.

Uiteindelijk brak de dag van de diploma-uitreiking aan. Het programma was een mooie en geestelijke afsluiting van een bijzonder jaar, en Jenny zag er prachtig uit in de jurk die zij en zuster Connor hadden gemaakt.

Jennifer is nu een volwassen vrouw – mooi en vol zelfvertrouwen. Na negen jaar huwelijk heeft ze nog maar één kind. Maar lang daarvoor had ze de waarde al geleerd van 'maar één kind' – van zuster Connor.

In die tijd is zuster Connor een geweldige jeugdwerklerares geworden. Ze geeft nog steeds de voorkeur aan kleine klassen, en als haar gevraagd wordt naar het jaar dat zij Jenny les gaf, zegt ze altijd: 'Ik heb niet zoveel gedaan. Het was helemaal geen offer voor me; het was bijzonder fijn. Ik hield erg veel van Jenny. Ik heb van dat jaar meer genoten dan van bijna alles wat ik ooit gedaan heb. Zelfs na al die jaren mis ik haar nog steeds.'

□
Karen A. Anderson is lid van de Wijk Grand Fork 2 in de Ring Fargo North Dakota.

'DE BEKERING VAN ALMA' (GARY L. KAPP)

TOEN [ALMA EN DE VIER ZONEN VAN MOSIAH] RONDGINGEN EN TEGEN GOD REBELLEERDEN, ZIET, DE ENGEL DES HEREN VERSCHIEEN AAN HEN. [...] EN HIJ SPRAK ALS MET DE STEM DES DONDERS, DIE DE AARDE, WAAROP ZIJ STONDEN, DEED BEVEN, EN ZO GROOT WAS HUN VERWONDERING, DAT ZIJ TER AARDE VIELEN EN DE WOORDEN NIET VERSTONDEN, DIE HIJ TOT HEN SPRAK. NIETTEMIN RIEP HIJ VERDER: ALMA, STA OP! WAAROM VERVOLGT GIJ DE KERK VAN GOD? (ZIE MOS. 27:11-13.)

Onze christelijkheid behoort niet beïnvloed te worden door onze omgeving of omstandigheden. (. . .) Christelijkheid behoort niet beïnvloed te worden door huidskleur of ras, door hoe wij ons brood verdienen of door wat wij op de markt kopen. Het behoort niet bepaald te worden door het klimaat of de geografische ligging.’
(Zie ‘De wereld van Ekaette’, blz. 35.)